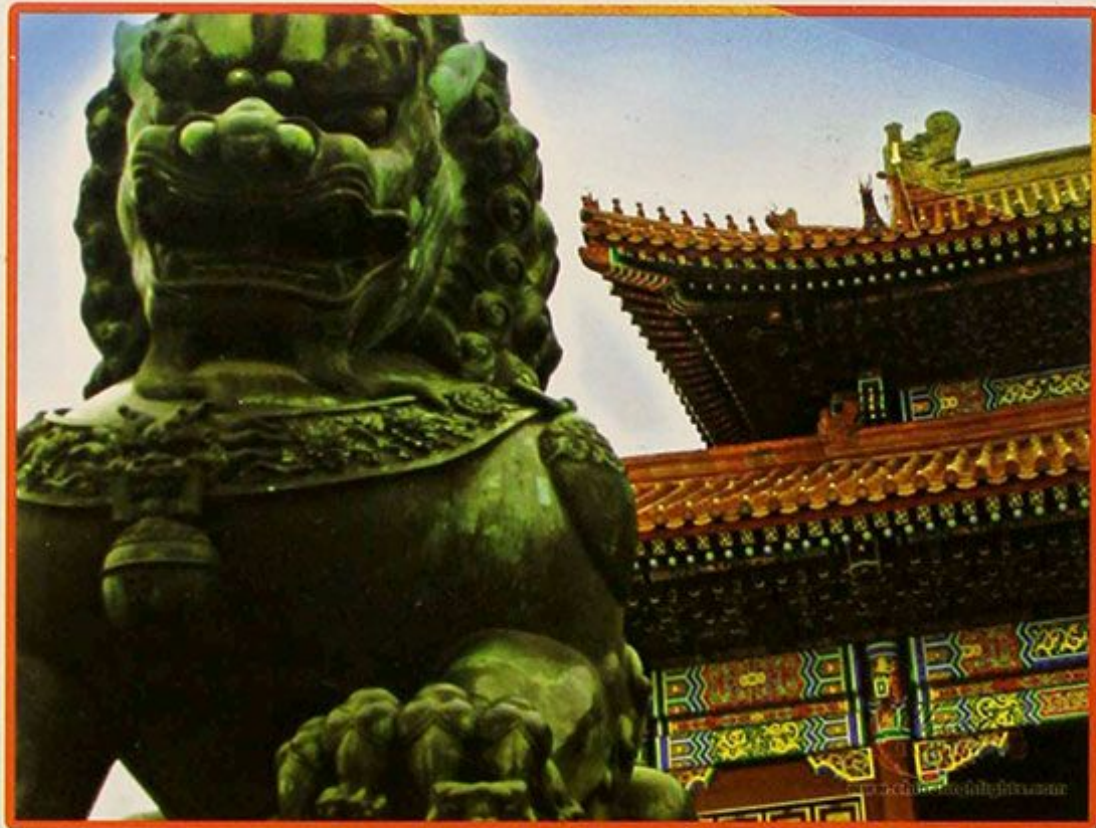

مجموعه علمی دانشنامه «۱۴»

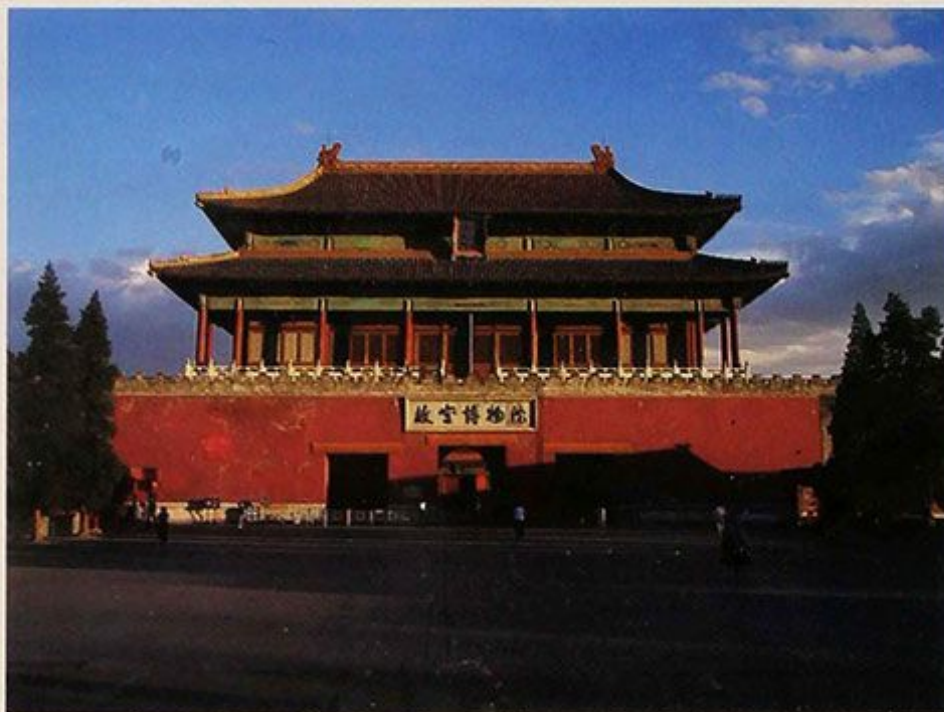
تمدن چین باستان

علی ذوالفقاری

تمدن چین

علی ذوالفقاری

سرشناسه	: ذوالفقاری، علی، ۱۳۳۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: تمدن چین باستان / علی ذوالفقاری .
مشخصات نشر	: تهران: گوهر اندیشه، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	: ۲۴ص.: مصور
فروست	: مجموعه علمی دانشنامه؛ ۱۴.
شابک	: ۲۰۰۰۰ ریال: 978-600-5878-52-3
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: چین -- تمدن -- ادبیات نوجوانان
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۹ ت۸ د۹ ص۲۱ / DSV۲۱
رده بندی دیویی	: [ج] ۹۵۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۲۱۳۰۱۵

۲۱۰۳۱۴۲

نام کتاب: تمدن چین باستان

گردآورنده: علی ذوالفقاری

مدیر تولید: جعفر فرج زاده

چاپ دوم: ۱۳۹۰

تیراژ: ۵۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۷۸-۵۲-۳

لیتوگرافی: فرانقش چاپ: گنج دانش

ناشر: انتشارات گوهر اندیشه

تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۶۶۵۲۱

قیمت: ۲۰۰۰۰ ریال

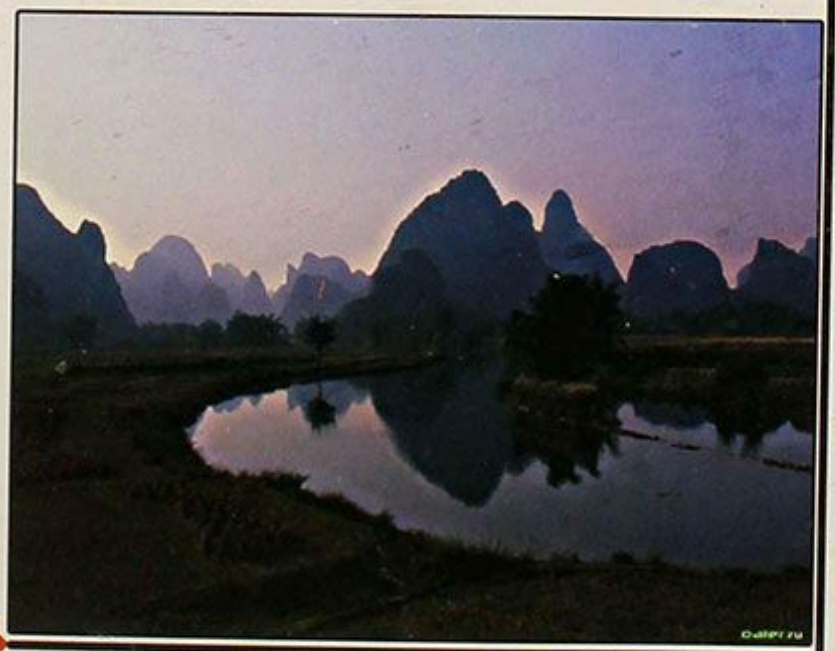
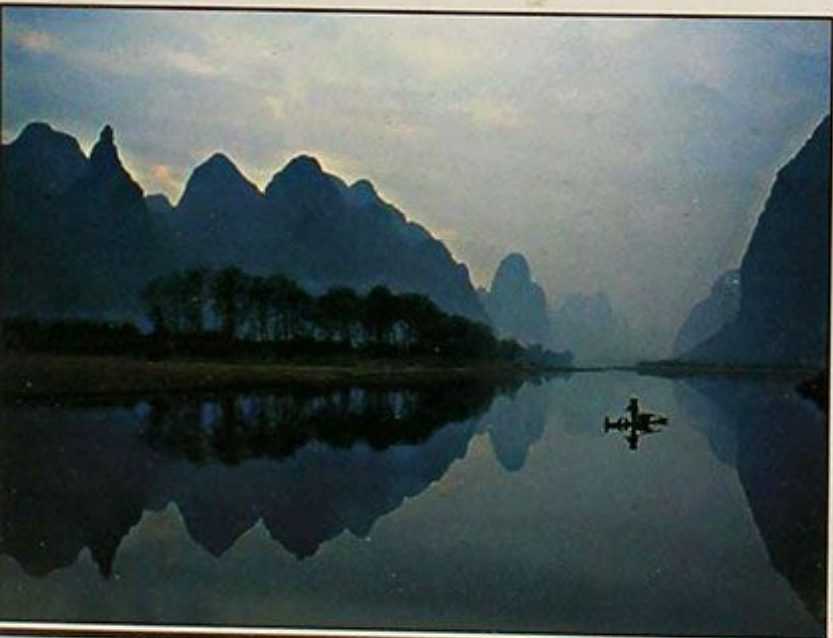
کلیه حقوق برای ناشر محفوظ می باشد.

چین بزرگ

نخستین تمدن‌های چین در حاشیه‌ی رودهای یانگ تسه و رود زرد شکل گرفت. یافته‌های مربوط به ۵۰۰۰ سال پیش از میلاد، نشان می‌دهد که انسان‌هایی در دره یانگ تسه ساکن شده و به کشاورزی پرداخته‌اند. آنها آبادی‌هایی را پدید آوردند و برنج‌کاری را توسعه دادند. اما در دره رود زرد «خوانگ خه» ارزن کاشته می‌شد. زیرا هوای شمال چین برای کشت برنج بسیار سرد بود. در این منطقه فرهنگی سر بر آورد که آن را به افتخار روستایی از استان «خی نن»، فرهنگ یانگ شائو نامیده‌اند زیرا در سال ۱۹۲۱ میلادی، بقایای سکونت انسان‌ها در این منطقه به دست آمد. دوران اوج و شکوفایی این فرهنگ بین سالهای ۵۰۰۰ تا ۳۰۰۰ پیش از میلاد بود. در اواسط قرن بیستم، باستان شناسان روستای ۶۰۰۰ ساله بانپو را از زیر خاک بیرون آوردند. در این منطقه، پایه‌های تعداد زیادی ساختمان، محل‌های روشن کردن آتش، انبارهای مواد غذایی، ظروف سفالی و چندین گور حاوی اسکلت شناسایی شد. وجود ساختمان عمومی مدوری که خانه‌های مسکونی در اطراف آن قرار داشتند نیز حاکی از آن بود که زندگی گروهی، اجتماعی سازمان یافته‌ای در این منطقه وجود داشته است. طغیان‌های عظیم دو رود یانگ تسه و خوانگ‌خه، تمدن‌های باستانی چین را از بین برد.

چین بزرگ

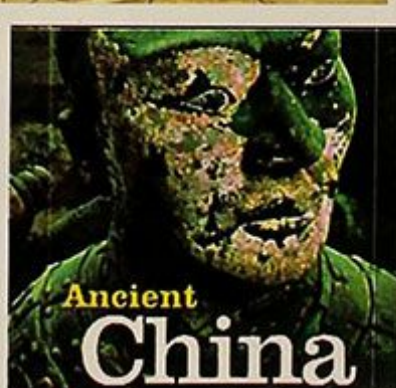
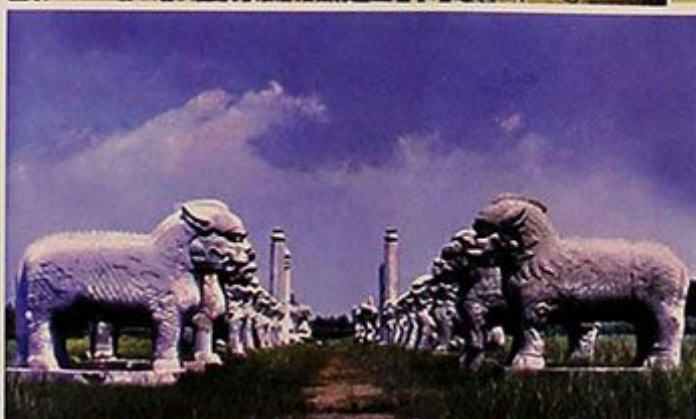

سلسله «شانگ» نخستین سلسله ثبت شده در تاریخ چین

در محافل علمی و دانشگاهی چین، سلسله «شیا» نخستین سلسله در روزگار قدیم چین دانسته می‌شود. اما وضع سلسله «شیا» اساساً در اسناد سلسله‌های بعدی نوشته شده و تاکنون برهان قاطعی در باره این سلسله حاصل نشده است. نخستین سلسله ثبت شده در اسناد تاریخی چین سلسله «شانگ» است. سلسله «شانگ» در حدود قرن ۱۶ قبل از میلاد تاسیس و در قرن ۱۱ قبل از میلاد سرنگون شد و حدود ۶۰۰ سال حیات داشت. در اوائل سلسله «شانگ» بارها پایتخت تغییر کرد و سرانجام شهر «این» (در کنار شهر «آن یان» استان «حه نان» امروز) پایتخت شد. مطالعات و بررسی‌ها نشان می‌دهد که در اوائل سلسله «شانگ» تمدن چین پیشرفت زیادی داشت. ویژگی عمده آن «جیا گوون» (کتیبه‌های نگاشته شده روی استخوان‌ها و یا لاک‌های لاک‌پشتان) و فرهنگ مفرغ است. پیدایش «جیا گوون» بطور تصادفی بود. اوایل قرن ۲۰، یک دهقان دهکده «شیائوتن» واقع در شهر شمال غرب «آن یان» لاک‌های لاک‌پشتان و استخوان حیوانات را به عنوان مواد دارویی می‌فروخت. کارشناسان متوجه شدند که روی آن کتیبه‌هایی نگاشته شده است. چندی نگذشت که کارشناسان چین تأیید نمودند که کتیبه‌های نگاشته شده بر روی استخوان‌ها و لاک‌های لاک‌پشتان شامل واژه‌های سلسله «شانگ» است. بر این اساس دهکده «شیائوتن» خرابه‌های شهر «این» پایتخت سلسله «شانگ» است که در کتاب‌های قدیمی به آن اشاره شده است.

کشف و استخراج خرابه‌های شهر «این» مهم‌ترین کشف اشیای قدیمی چین در قرن بیستم محسوب می‌شود. از نخستین دوره کشف در سال ۱۹۲۸ میلادی، در این خرابه‌ها بسیاری از آثار باستانی پر ارزش از جمله «جیاگوون» و ظروف مفرغی پیدا شده است.

در سلسله «شانگ»، پادشاه اعتقاد به فال داشت. استخوان‌های حیوانات و لاک‌های لاک‌پشتان وسیله‌ای برای گرفتن فال بود. برای این منظور باید قبل از هر چیز گوشت و خون استخوان را از میان برداشته سپس با اره استخوان‌ها را هموار ساخت. بعد از آن در داخل لاک لاک‌پشت و یا پشت استخوان با کارد حفره‌هایی ایجاد می‌شود. فال بین اسم خود و زمان فال گرفتن و سئوالات را روی این استخوان‌ها و لاک لاک‌پشتان حکاکی کرده و سپس با آتش گودال‌های روی این استخوان‌ها و لاک‌ها را می‌سوزاند. شکاف باقیمانده «جائو» نامیده می‌شد. فال بین جهت این شکاف را تحلیل می‌کرد و نتیجه می‌گرفت و این نتیجه را روی استخوان‌ها و لاک لاک‌پشتان حکاکی می‌کرد. این استخوان‌ها و لاک‌ها به عنوان آرشیه‌های رسمی نگهداری می‌شد.

در خرابه‌های شهر «این» جمعا ۱۶۰ هزار تکه استخوان کشف شده است که روی بعضی از آنها کلماتی نوشته شده و بعضی از آنها کامل و برخی تکه‌های بدون کلمات است. طبق آمار کلمات روی این استخوان‌ها به بیش از چهار هزار رسیده و کارشناسان حدود سه هزار مورد از آنان را مورد بررسی و مطالعه قرار داده‌اند. از این میان، کارشناسان در باره بیش از یک هزار کلمه به توافق رسیده‌اند. کلمات دیگر قابل توضیح و خواندن نیست و یا کارشناسان در باره آن اختلافات نظر دارند. با وجود اینکه مردم نمی‌توانند کلیه این کلمات را بشناسند، اما از طریق یک هزار کلمه مذکور، مردم تقریباً می‌توانند با اوضاع سیاسی، اقتصادی و فرهنگی سلسله «شانگ» آشنا شوند. کتابی با نام «تیه یون چان‌گوی» که «لیوئه» در سال ۱۹۱۳ میلادی نوشت، نخستین کتاب در باره «جیا گون» است. کتاب دیگر با نام «مطالعه جیا گون» که «گواموا ژوا» تاریخ‌شناس و ادیب معروف چین در سال ۱۹۲۹ میلادی چاپ کرده، کتاب مهم دیگری در باره «جیا گون» است. اکنون، کسانی مانند استاد «چیو سی گوی» از دانشگاه پکن و استاد «لی شوی چین» از پژوهشگاه تاریخ چین در زمینه مطالعات «جیا گون» تبحر زیادی دارند.

همانند استخوان‌های حکاکی شده، ظروف مفرغی اشیای ویژه سلسله «شانگ» است. ساخت ظروف مفرغی در سلسله «شانگ» توسعه شایانی یافت. شمار ظروف مفرغی از خاک بیرون آورده شده در خرابه‌های شهر «این» به حدود چند هزار رسیده است. از این میان ظرف چهار پایه «سی مو وو» سال ۱۹۲۹ میلادی از خرابه‌های شهر «این» از خاک بیرون آورده شده است. وزن این ظرف ۸۷۵ کیلوگرم و بلندی آن ۱۳۳ سانتی متر، طول آن ۱۱۰ سانتی متر و عرض آن ۷۸ سانتی متر است. این ظرف یکی از ظروفی است که دوران پر شکوه فرهنگ ظروف مفرغی در روزگار قدیم چین را نمایندگی می‌کند. مطالعات نشان می‌دهد که در سلسله «شانگ»، کشور شکل مناسب‌تری یافته و مالکیت خصوصی اساساً ایجاد شده است. از آن زمان، تاریخ چین وارد دوران متمدن شد.

سیل بزرگ

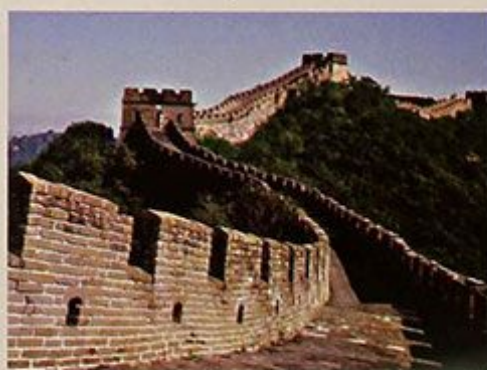
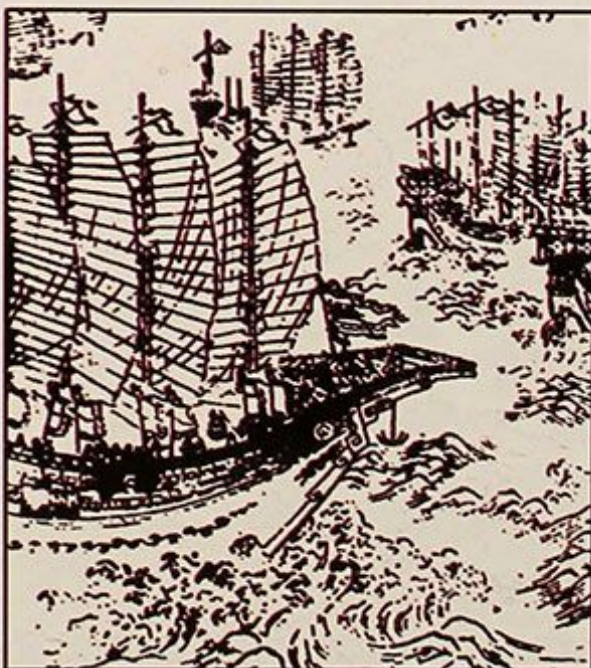
در حدود میانه قرن بیست و سوم پیش از میلاد، نپیره امپراتور زرد به نام یائو در شانزده سالگی به سلطنت نشست. یائو نیز، مانند نیای پرآوازه‌اش، به سبب فرمانروایی توام با خردمندی و مهربانی از عشق و احترام مردم برخوردار شد. اما بعدها، در دوران سلطنت یائو، سیل و طوفان آن سرزمین را ویران کرد و سبب آشفتگی شد و خطر فروپاشی امپراتوری را پیش آورد. یائو گزارش‌های مثبتی در مورد مردی به نام «شوین» شنیده بود و او را راضی کرد که دستیارش باشد. سپس قرار شد به طور همزمان دو امپراتور وجود داشته باشد. اما در واقع یائو امپراتور اصلی بود.

سلطنت امپراتور شوین

همین که «شوین» به امپراتوری منصوب شد، به سرعت مشکلات مربوط به مهار سیل را حل کرد و به نقاطی که بیش از همه آسیب دیده بود، سفر کرد تا از نزدیک نتایج کار را ببیند. او به این نتیجه رسید که روش‌هایی که سرمهندس یائو، گون، به کار می‌بست نامناسب است. وقتی گون حاضر نشد روش‌های تازه‌ای را بیازماید، شوین او را برکنار و یو، پسر گون، را به عنوان مهندس جدید انتخاب کرد. یو با چنان اراده و عزم این کار را پی‌گرفت که تنها چند سال بعد، سیلاب تحت کنترل درآمد. سلسله شیایا، نخستین امپراتوری چین را «یو» پایه‌گذاری کرد. یو امپراتوری افسانه‌ای بود که بر سیلاب‌ها فرمان می‌راند. برای مدتی در زمان «شیانگ» یکی از امپراتوران شیایا، جنگ داخلی کشور را فرا گرفت. آخرین امپراتور شیایا، «جی» نام داشت. او ظلم و ستم زیادی به مردم می‌کرد و سرانجام حکومت شیایا به دست یک کشاورز شورشی به نام «تانگ» از بین رفت.

سلسله تانگ

سلسله تانگ از سال ۱۷۶۶ تا ۱۱۲۲ پیش از میلاد حکومت می‌کرد. این دوران، عصر برنز نام داشت. در این امپراتوری، شهرها داخل حصارهایی بلند قرار داشتند و از نوعی خط هم استفاده می‌شد. آثار هنری برنزی این دوره سبب شهرت آن فرهنگ شده است. پادشاهان تانگ، بر منطقه پهناور شمال چین حکومت می‌کردند. پایتخت این سلسله، شهر «یین» بود.

قربانی کردن انسان‌ها

در آغاز قرن بیستم، در حفاری‌های شهر «آن یانگ» بقایای شهر «بین» کشف شد. آرامگاه یازده تن از دوازده فرمانروای شانگ، در این منطقه قرار دارد. اجساد این فرمانروایان را درون تابوت‌های چوبی لاک خورده به خاک سپرده بودند. هر گور تا ۱۲ متر عمق داشت. زیر تابوت‌ها، دیگ‌های بزرگ برنزی و بقایای ارابه‌هایی کشف شد که به اسکلت اسب‌ها و همینطور انسان‌ها متصل بودند. سنت قربانی کردن اطرافیان پادشاه پس از مرگ آنان که از اخلاف شانگ بود، منسوخ شد.

سلسله جو

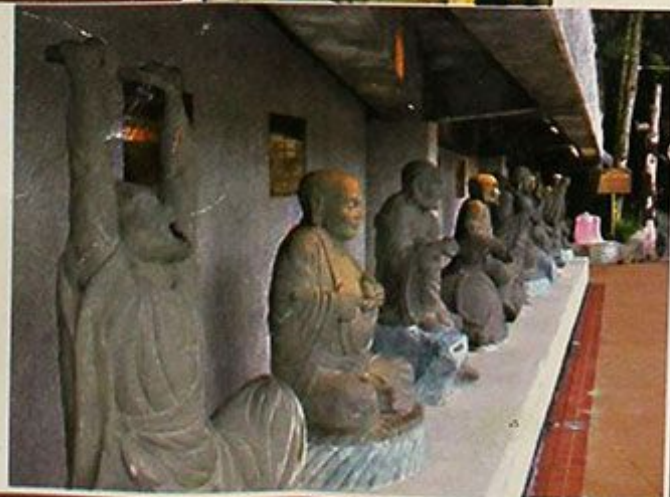
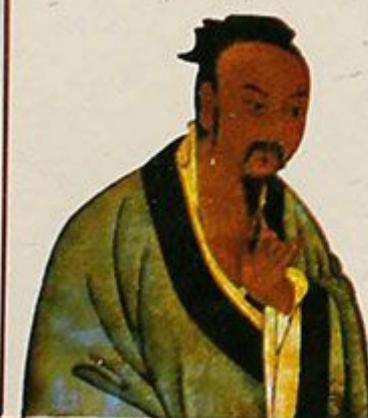
«وو» رئیس قبیله جو، در سال ۱۱۲۲ پیش از میلاد، هنگامی که ارتش شانگ برای یک نبرد، خارج از پایتخت بود، به «بین» حمله کرد و امپراتور شانگ را شکست داد. سر انجام امپراتور شانگ در آتش خودکشی کرد. سلسله جو تا سال ۲۲۱ پیش از میلاد و بیش از هر سلسله دیگری بر چین حکومت کرد. مشکل ووشاه اعضای فراری خاندان شانگ بود که ارتشی را تشکیل داده بودند و خواهان احیای سلسله شانگ بودند. پس از مرگ ووشاه، برادرش ملقب به فرماندار جو، نایب السلطنه چانگ وانگ، پسر «وو» شد. فرماندار جو توانست ارتش شانگ را شکست دهد و فرماندهان آنها را دستگیر کند.

دوران آشوب

در این دوران از سال ۷۲۲ تا ۴۸۱ پیش از میلاد، چین به مدت ۵۰۰ سال گرفتار جنگ‌هایی سلطه جویانه بود. این جنگ‌ها اغلب در حاشیه رود زرد رخ می‌دادند. تا سال ۴۰۳ پیش از میلاد، حدود ۱۰۰ حکومت در چین به وجود آمد.

کنفوسیوس

کانگ فو یا استاد کانگ که بعدها در غرب با نام کنفوسیوس شناخته شد، در استان شاندونگ در شرق چین، به دنیا آمد. او چند سالی را در دربار شاندونگ گذراند سپس وطنش را ترک کرد و ۱۳ سال را در شمال چین به سرگردانی گذراند. کنفوسیوس دوران آغازین جو را عصر طلایی می‌دانست که هماهنگی‌های اجتماعی در آن به حد کمال رسیده بود. کنفوسیوس در سال ۴۷۹ پیش از میلاد، در سن ۷۲ سالگی درگذشت.

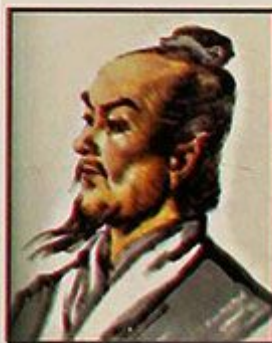
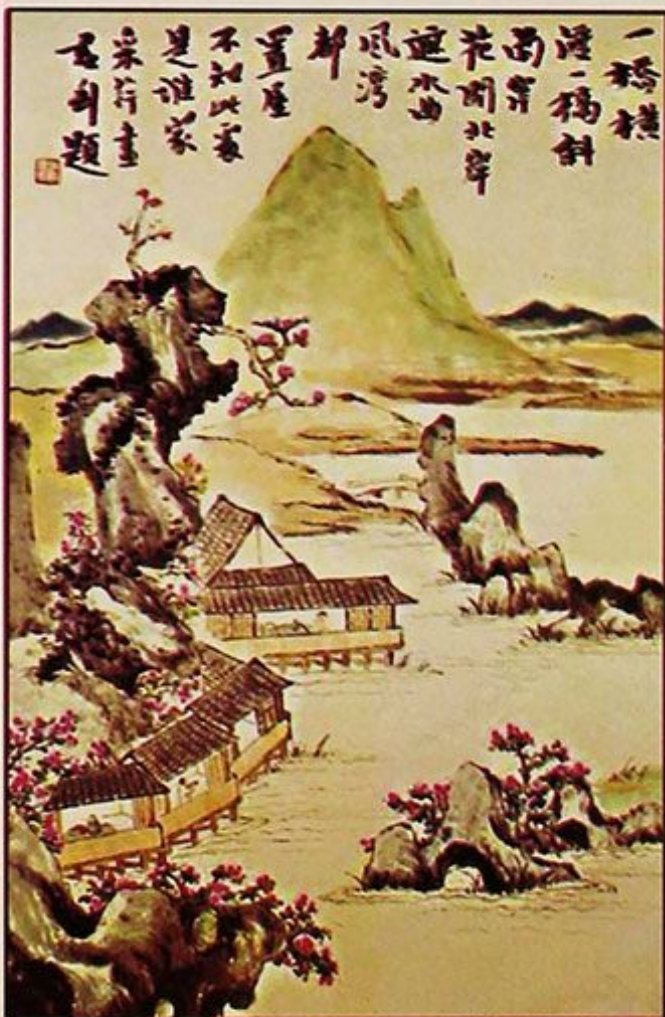

سلسله‌های چین

با وجود اقتدار آغازین، سلسله جو به تدریج ضعیف شد. سرزمین چین هر روز به واحدهای کوچک سیاسی تجزیه می‌شد. در دوره بهار و پاییز از سال ۷۲۲ تا ۴۸۱ پیش از میلاد، بیش از ۱۷۰ دولت خودمختار در چین به وجود آمدند. در دوره «دولت‌های درگیر» از سال ۴۰۳ تا ۲۲۱ پیش از میلاد، نیز فقط هشت یا نه دولت بزرگ وجود داشتند. سرانجام، دولت «چین» که هر روز قدرتمندتر می‌شد، دولت‌های دیگر را مغلوب کرد و بر آنها مسلط شد. نام سرزمین چین از نام همین سلسله گرفته شده است. در سال ۲۴۶ پیش از میلاد، پادشاه نه ساله چین، «چنگ» بر تخت نشست. او با حمایت مشاوران برجسته‌اش، خود را فرمانده ارتش نامید و دولت‌های پراکنده را یکی پس از دیگری مغلوب کرد. او در سال ۲۲۱ پیش از میلاد، حکومتی مرکزی تاسیس کرد و خود را نخستین خاقان چین نامید. او پس از دو حادثه ننگ‌آور شهرت بدی یافت. این امپراتور دستور داد که تعداد بسیار زیادی از کتاب‌های تاریخی و همین‌طور آثار کنفوسیوس را در آتش بسوزانند. تاریخ چین می‌بایست به خواست او، از زمان تاجگذاری به بعد نوشته می‌شد. همچنین شی هوانگ دی، دستور داد ۴۶۰ نفر از دانشمندان را که در برابر کتابسوزی مقاومت کرده بودند، در دره‌ای بیرون از شهر، زنده به گور کنند.

اقدامات شی هوانگ دی

«شی هوانگ دی» دستور داد که در سرتاسر قلمروش با خطی واحد که شامل ۳۰۰۰ نشانه بود نگارش شود. بدین ترتیب، در سراسر چین کتیبه‌های یادبود و سنگ نوشته‌هایی با خط واحد ساخته شد. همین کتیبه‌ها و نشانه‌ها اساس خط امروزی چین را پدید آورده‌اند. امپراتور برای سرتاسر سرزمین چین، مقررات لازم‌الاجرای وضع کرد. به دستور او، واحد پول، واحدهای اندازه‌گیری طول و وزن و حتی اندازه پهنای وسایل نقلیه یکسان شد. «شی هوانگ دی» در پایتخت خود، شین یانگ، مستقر شد که در نزدیکی شیان، در استان شان شی بود. امپراتور فرمان داد جاده‌هایی بسازند که همه بخش‌های کشور را به پایتخت متصل کنند. این جاده مستقیم ۵۰ متر عرض و ۹۰۰ کیلومتر درازا داشته و به طرف شمال تا مرکز دشت مغولستان پیش می‌رفته است.

مرگ شی هوانگ دی

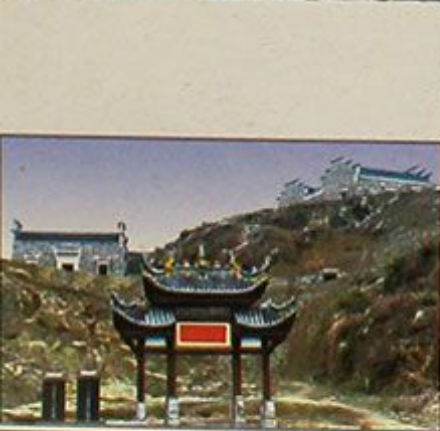
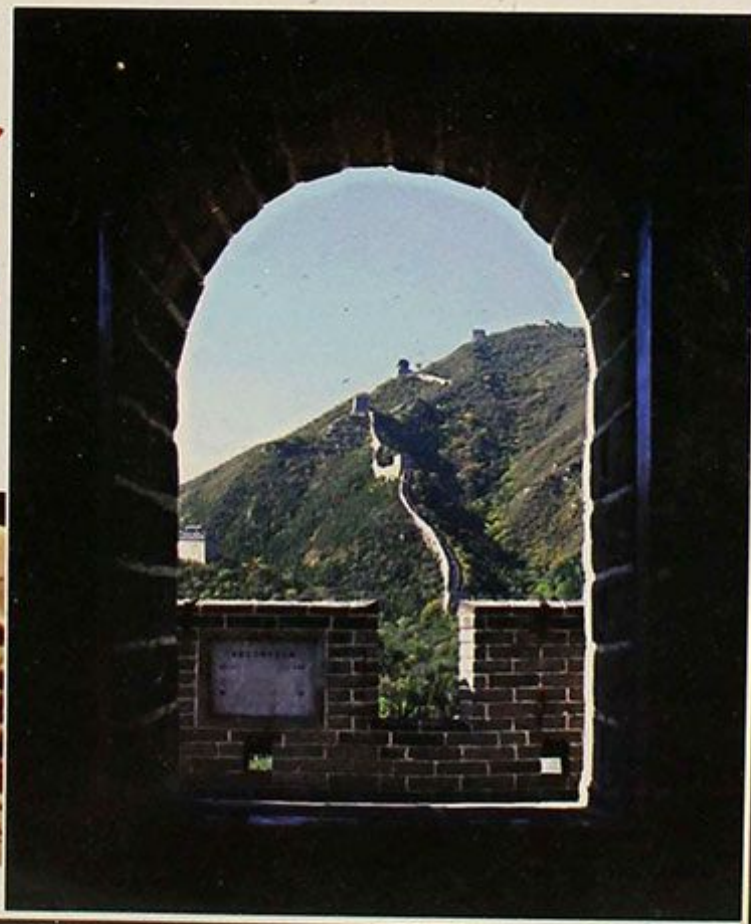
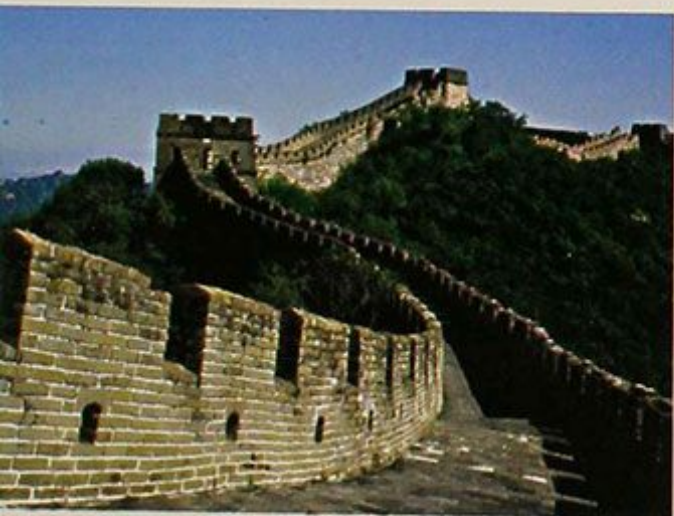
«شی هوانگ دی» در سال ۲۱۰ پیش از میلاد در سفری اکتشافی درگذشت. مرگ او را ابتدا مخفی نگه داشتند، به طوری که حتی همراهان امپراتور نیز متوجه مرگ او نشدند. صفوف ملازمان و خادمان همراه با جسد امپراتور از سراسر چین گذشتند. تابستان گرمی بود و جسد کم کم داشت می پوسید. به همین دلیل دوستان و آشنایان نزدیک امپراتور ارابه‌ای را پر از ماهی گندیده کردند و همراه خود به راه انداختند تا بوی آنها، بوی تعفن جسد را بپوشاند. پس از دو ماه، مراسم خاکسپاری نخستین امپراتور چین در پایتخت و با چنان شکوهی برگزار شد که تا آن زمان سابقه نداشت. کارکنان سیاهپوش دربار و جنگجویان مسلح کنار ورودی دروازه شرقی آرامگاه ایستادند. هدایت مشایعت کنندگان بر عهده راهبی بود که باید ارواح و شیاطین را از آنجا دور می کرد. تابوت چوبی را در عمق ۵۰ متری قرار دادند. در این قسمت نیز، راهبانی به انتظار ایستاده بودند تا مراسم خاکسپاری را اجرا کنند. سومچین مورخ نوشته است: بعد از آنکه نخستین امپراتور درگور جای گرفت و فضای داخل مقبره مسدود شد، دروازه‌های بیرونی و میانی را مهر و موم کردند.

دیوار چین

«شی هوانگ دی» نخستین امپراتور دستور داد دیوار بزرگ را بسازند تا او بتواند امپراتوریش را از تجاوز بیابان‌نشینان شمالی حفظ کند. برای این منظور، او حصارها و خاکریزهای دفاعی عریض را به صورت قلعه‌ای یکپارچه در آورد که حدود ۶۰۰۰ کیلومتر امتداد داشت و مرزهای شمالی و شرقی چین را دربر داشت. برج‌های دیوار، پایگاه‌هایی نظامی بودند که انبارهای مهمات و محل سکونت سربازان در آنها قرار داشت. آنان از داخل برج‌ها می توانستند با کمک آتش، دود یا علامت‌های صوتی خاصی، اخبار مهم را تا فاصله‌ای دور مخابره کنند.

فروپاشی سلسله چین

بعد از مرگ شی هوانگ دی، آشوب و نا آرامی سراسر کشور را فرا گرفت. زی پینگ آخرین شاه سلسله چین، از کشاورزی به نام «لیوبانگ» رهبر شورشیان، شکست خورد و با پیروزی لیوبانگ عصر تازه‌ای در تاریخ چین آغاز گشت.

سلسله «هان»

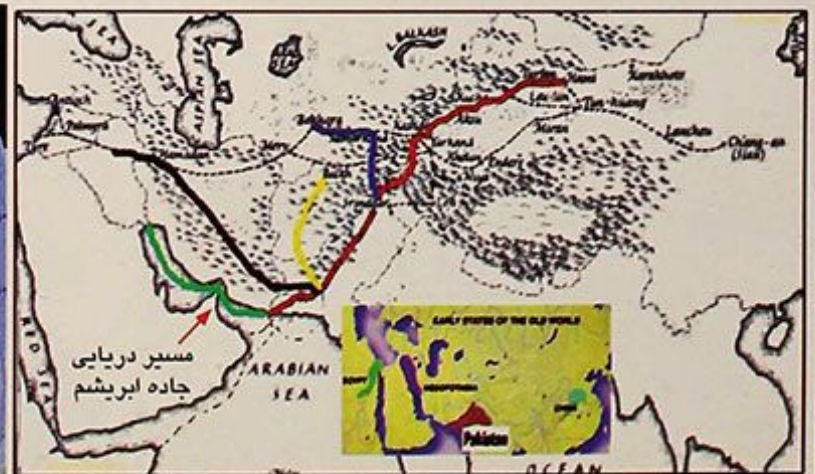
«لیوبانگ»، نام «هان گائوزو» را برای خود برگزید. او ۷ سال سلطنت کرد. پس از وی، پسرش «هودی» بر تخت سلطنت نشست. اما در آن زمان قدرت اصلی در دست «لیوجی» امپراتریس لیوبانگ بود. او جمعاً ۱۶ سال سلطنت کرد. در آن زمان حکومت «هان» دوران آغازین و طلایی خود را می‌گذراند. پس از هودی، «وندی» بر تخت سلطنت نشست. او مالیات‌ها را کاهش داد و هان دوران شکوفایی خود را آغاز کرد. پسرش جینگ، امپراتوری هان را به اوج عظمت خود رساند. حکومت «ون» و «جینگ»، یکی از شکوفاترین اعصار چین برای هنر، توسعه روابط دوستانه و رفاه اجتماعی بود. سلسله هان در دوره ۵۲ ساله «ودی» از سال ۱۴۱ تا ۸۷ پیش از میلاد به اوج عظمت خود رسید. در این دوره چینی‌ها به آسیای مرکزی هجوم بردند و حتی به کره و اندونزی رسیدند. اساس چنین رفاه و توسعه‌ای، مبادلات فرهنگی و تجاری با کشورهای آسیایی و هند بود. در همین دوره، جاده‌ای برای رفت و آمد کاروان‌ها ساخته شد که به جاده ابریشم معروف است.

جاده ابریشم

جاده ابریشم حدود ۱۳۰۰۰ کیلومتر طول داشت و از چانگ آن، پایتخت سلسله هان، تا سمرقند کشیده شده بود. این جاده به طرف دریای خزر امتداد می‌یافت و از تبریز و بغداد و دمشق و سواحل مدیترانه می‌گذشت. در سال ۱۱۵ پیش از میلاد، یکی از فرمانبرداران چینی «وودی» امپراتور چین، به غرب فرستاده شد. چینی‌ها نخستین بار اخبار مربوط به تمدن اقوام خارج از چین را از او شنیدند.

فروپاشی امپراتوری هان غربی

هنگامی که دوران عظمت «هان» به پایان رسید، شخصی به نام «وانگ مانگ» بر ضد حکومت شورش کرد. او در سال ۸ میلادی سلطنت را از آن خود کرد و با این اتفاق، دوران امپراتوری هان غربی پایان یافت و تا ۱۷ سال بعد حکومت «شین» بر چین حکومت می‌کرد.

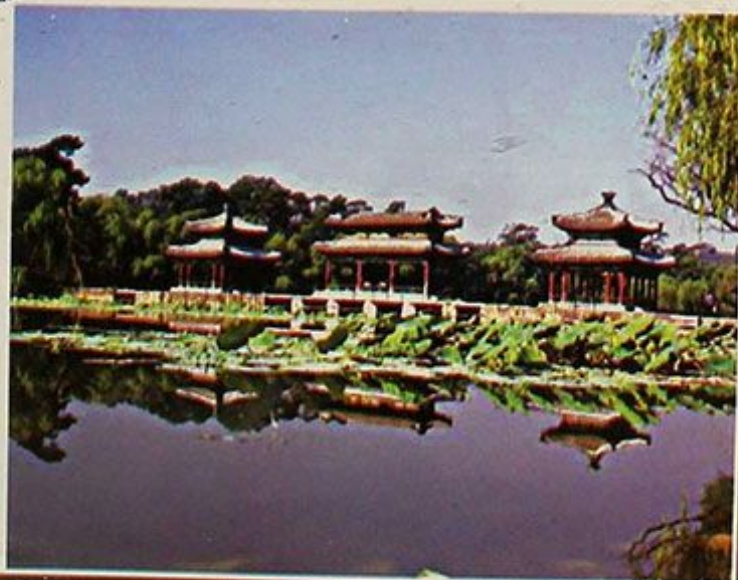
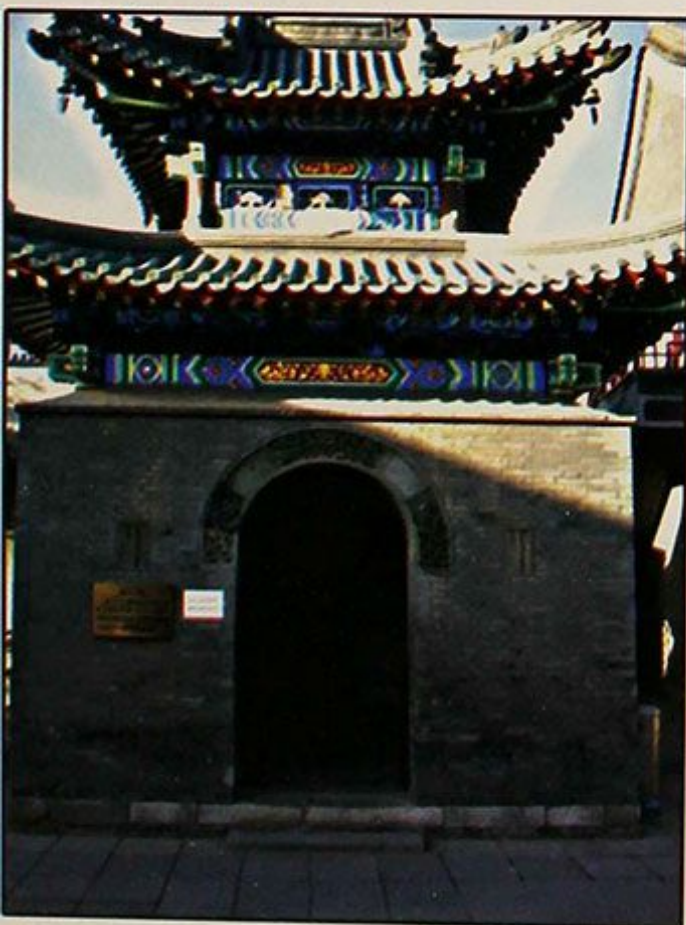

مراسم تدفین اموات در چین قدیم

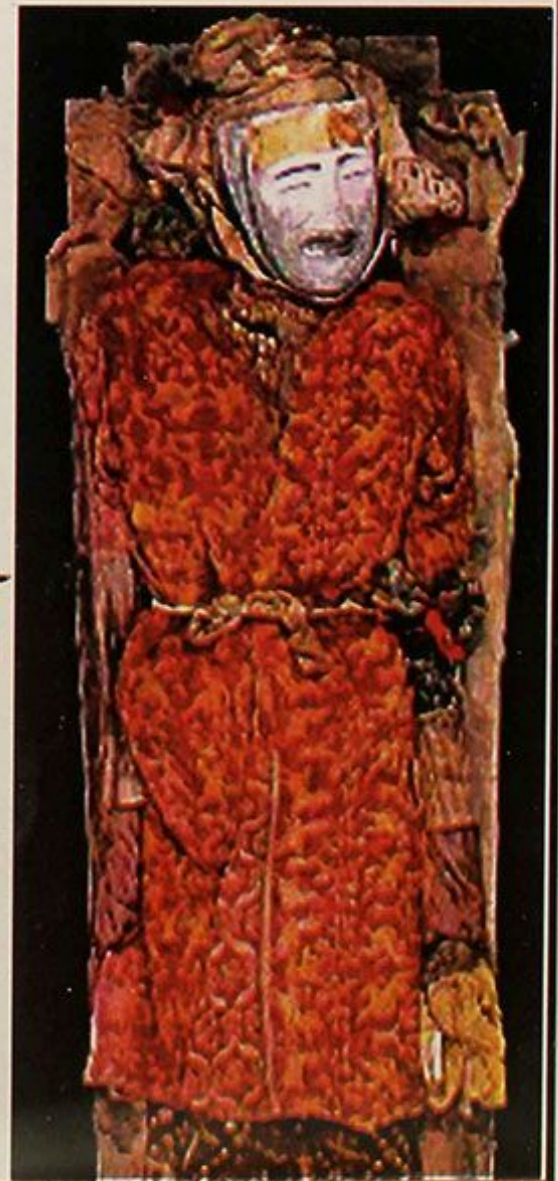
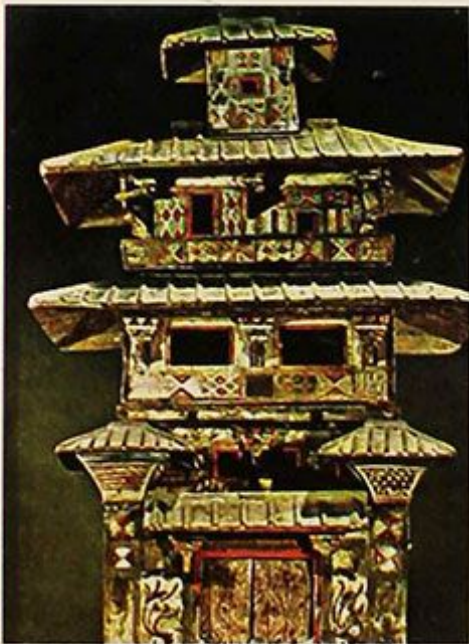
مراسم تدفین اموات در چین قدیم با تشریفات خاصی انجام می‌شد. چینیان افراد ثروتمند را وقتی می‌خواستند دفن کنند، بسیاری از اموال شخصی آنها را همراهشان دفن می‌کردند و اعتقاد داشتند که این اموال در اختیار آنها قرار می‌گیرد و از این جهت چینیان قدیم شباهتی به مصریان قدیم داشتند به عنوان مثال یکی از حاکمان برجسته چین در سال ۶۲۲ ق.م به نام «دوک مو» وصیت کرده بود که بعد از مرگش سه نفر از شایسته‌ترین یاران و نزدیکانش را همراه او به خاک بسپارند. در چین باستان رسم این بود که در هر منزلی ضریحی می‌ساختند که این ضریح به عنوان اجداد آن خانواده شهرت داشت و بر روی آن روی تخته چوبی اسامی اجداد را می‌نوشتند. در میان قبایل، ضریح مفصل‌تری آماده کرده بودند و در مقابل آن ضریح به عبادات و دعا و همچنین برگزاری مراسمات ازدواج و غیره می‌پرداختند. در فصل پائیز و در فصل بهار اقوام قبیله به زیارت ضریح می‌آمدند و حتی در فصل پائیز روی کاغذهایی شکل پتو و لحاف می‌کشیدند و این نقاشیها را آتش می‌زدند و تصور می‌کردند که با این عمل مردگان آنها از سرما حفظ خواهند شد.

پرستش زمین

یکی دیگر از عقایدی که در چین باستان مطرح بود پرستش زمین قبل از تائو بود. همانطور که اشاره شد چینیان باستان به کشاورزی توجه زیادی داشتند، لذا دین آنها بر اساس عامل کشاورزی گذاشته شده بود. در چین قدیم در هر ده و آبادی مردم تپه‌ای از خاک و گل به علامت حاصلخیزی برپا می‌کردند و بر بالای تپه درختی می‌نشانند و در اطراف آن درخت نهال‌های کوچکی می‌کاشتند. در اصل به آن خاکریز در چین قدیم (شی Shih) می‌گفتند. و این زمین کوچک مورد احترام و پرستش آنان بود.

روستائیان و مردمان در زمان معینی از سال در اطراف تپه‌ها و خاکریزها جمع می‌شدند و عبادت‌های خاصی را به نام خدایان زمین برگزار می‌کردند، این عبادت‌ها به صورت سرودهایی دینی و حتی رقص و پای‌کوبی بوده و هدفشان این بود که خدایان زمینی کمک کنند و محصولات کشاورزی آنها را زیاد کنند. پس از آنکه سرزمین چین به حالت مدنیت اولیه رسید و مقداری فرهنگ مردم تکامل یافت مسأله امپراتوری در چین مطرح شد و در همه‌جا خاکریزهایی به نام شی برپا شد و در مرکز هر ایالت خاکریز بزرگتری قرار داشت و در مرکز حکومت خاقان تپه بسیار بزرگی با رنگ‌های متفاوت در ۵ طبقه بنا شد و هر طبقه رنگ خاصی داشت و در برابر این خاکریز عظیم خاقان در تابستان حاضر می‌شد و در آنجا زمین را شخم می‌زد و ارواح و خدایان اراضی یا زمین را ستایش می‌کرد و برای آسایش و امنیت مردم دعا می‌کرد و این اعتقاد تا قبل از حکومت کمونیستی چین ادامه داشت. چینیان علاوه بر این به خدای آسمان هم اعتقاد و ایمان داشتند و آنرا تین (Tin) که به معنای آسمان است، می‌نامیدند. پرستش ارواح در میان مردمان چین باستان کم و بیش رواج داشت، در اینجا لازم می‌دانم اشاره‌ای مختصر داشته باشم به تقسیم بندی چینیان از ارواح به دو گونه ارواح نیک و ارواح بد. چینیان ارواح نیک را شن (Shen) و ارواح بد و خبیث را کوی (Kewi) می‌نامیدند. آنها معتقد بودند که «شن‌ها» در اراضی آسمان و اراضی بارور و حاصلخیز در درختان و گیاهان و باران و آتش و کوه‌ها و دریاها و چشمه‌سارها و هر چه که نافع باشد وجود دارند و معتقد بودند که ارواح اجدادشان از جنس «شن‌ها» هستند ولی کوی‌ها یا ارواح بد در تاریکی‌ها و ظلمات قرار گرفته‌اند و انسان‌ها برای فرار از آنها باید به نور و روشنائی متوسل شوند.

پرستش ارواح نیاکان

از دیگر عقاید چینیان می‌توان به روح پرستی یا جان پرستی یا پرستش ارواح اشاره کرد در پرستش ارواح ابتدا ارواح اجداد مهم بود و گفته شده که قدیمی‌ترین مراسم و اعتقادات چینیان، پرستش ارواح بوده است. مدت‌ها بود که عالمان و محققان بعد از کنفوسیوس عقیده داشتند که نیاکان یا اجداد پدری، اجداد اولیه بوده و مهم جلوه کرده است اما بعدها متوجه شدند که قدیمی‌ترین پرستش ارواح، اجداد مادری بوده است. در این جا لازم است اشاره کنیم به اینکه آنان به یک نوع حلول روح هم اعتقاد داشتند چون معتقد بودند که ارواح نیاکان مادری دوباره در نوزادان حلول می‌کند. اما در دوره‌ها و قرن‌های بعدی مردها بر زنان برتری یافتند و مراسم دینی پرستش نیاکان پدری در جایگاه برتری قرار گرفت. چینیان با قرار گرفتن در مقابل لوح‌های که از ارواح خود درست کرده بودند به عبادت و دعا و نیایش می‌پرداختند و هدایا و پیشکش‌های زیادی را به ارواح خود تقدیم می‌کردند. آنان علاوه بر ارواح برای آب‌ها و کوه‌ها و جنگل‌ها و صخره‌های بزرگ هم احترام قائل بودند. زمین در نزد چینیان باستانی معروف بود و مادر کل، زمین بوده است.

پرستش آسمان

چینیان باستان معتقد بودند که اگر آسمان خشمگین می‌شود و طوفان پیش می‌آید یا صاعقه ورعد و برقی زده می‌شود و یا شهاب سنگی به زمین می‌افتد، همه اینها به خاطر این است که در زمین کارنامطلوبی صورت گرفته، به این معنا که این حوادث بر اثر بی‌عدالتی‌ها و بی‌نظمی‌هایی است که در روی زمین روی داده است و آسمان را خشمگین کرده است لذا باید مردم اعمال خود را درست و اصلاح کنند. از دید چینیان باستان زمین مانند دیگر ارکان جهان تابع آسمان است و برای خود نظم دارد. آنان می‌گفتند چون رشد نباتات به سوی آسمان و بالا است و دود آتش هم به سمت آسمان است پس باید آسمان را احترام کرد. این عقاید در میان چینیان باستان وجود داشت تا اینکه به دوران و عصر کنفوسیوس می‌رسد که البته او توانست به این عقاید نظم جدید و خاصی ببخشد. کنفوسیوس در قرن ۶ (ق.م) زندگی می‌کرد. البته سخن گفتن و بیان عقاید کنفوسیوس در اینجا امکان ندارد چون نیاز به بررسی کلی و جامعی دارد و هدف ما از ارائه این متن معرفی عقاید چینیان باستانی است.

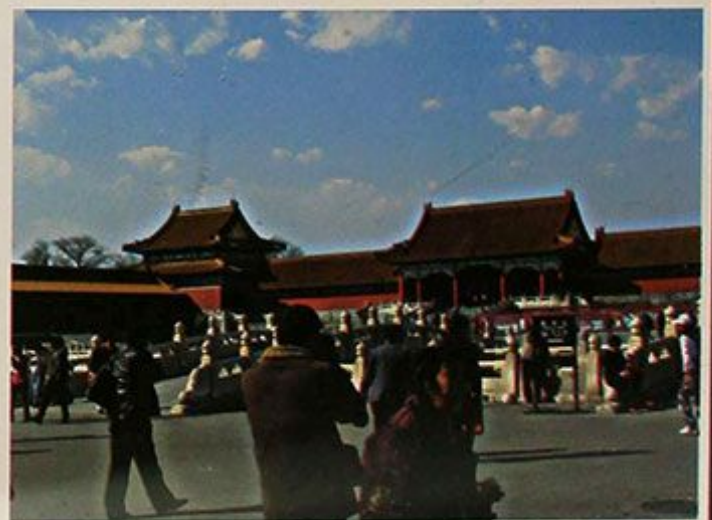
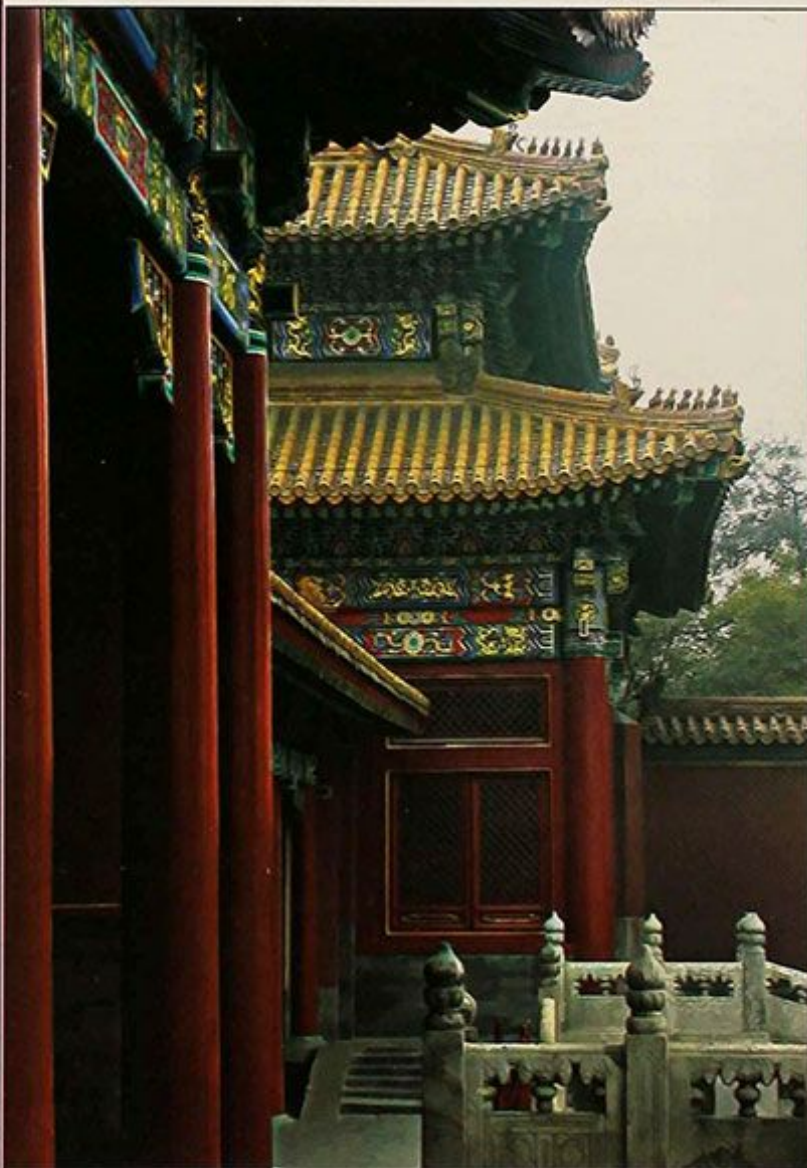
عقاید چینیان باستان

چینیان باستان عقاید مختلف و تقریباً عجیبی داشتند. چینیان باستان عقیده داشتند که زمین همانند صفحه‌ای صاف است که آسمان چون سرپوشی روی آن قرار گرفته و کشور خودشان، چین را مرکز زمین می‌دانستند و اعتقاد داشتند که کاخ خاقان نقطه مرکزی و اصلی زمین است و خاقان‌های آنان نیز محور و اساس همه مردمان و خلائق جهان هستند. چینیان باستان با توجه به اینکه برای آسمان احترام خاصی قائل بودند، وقتی که به آسمان نگاه می‌کردند، در مقابل آن خضوع و کوچکی می‌کردند و حتی زارعان و کشاورزان چینی به آسمان توجه زیادی داشتند و چون می‌گفتند که از آسمان نزولات زیادی می‌آید و آفتاب از آسمان می‌تابد و با این عوامل است که محصولات آنها رشد می‌کند، پس برای آن احترام خاصی قائل بودند.

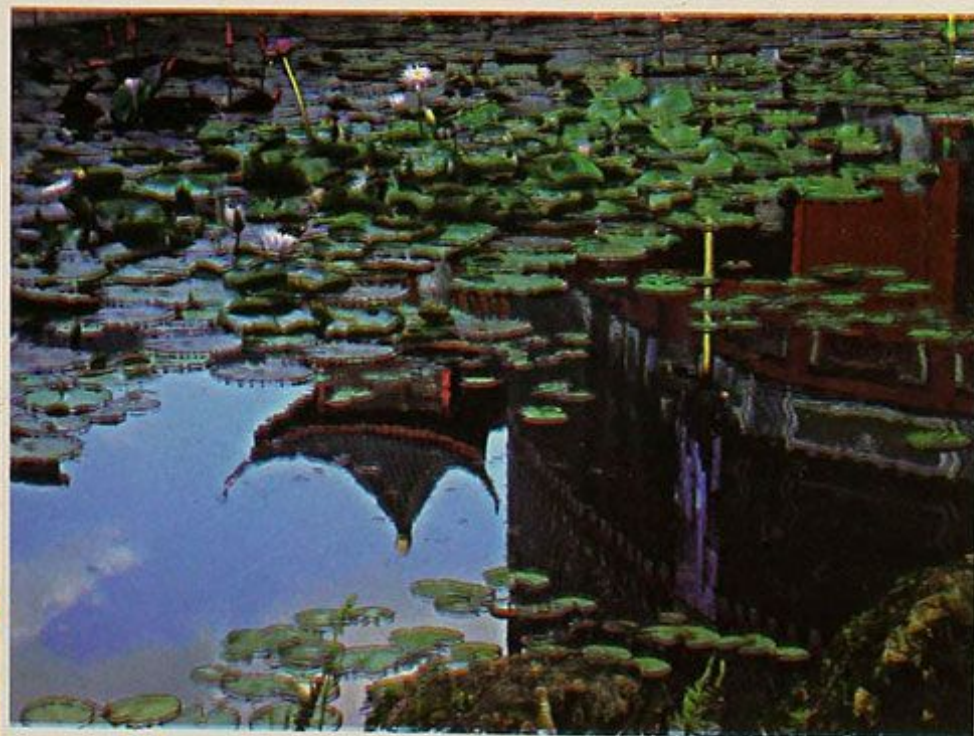
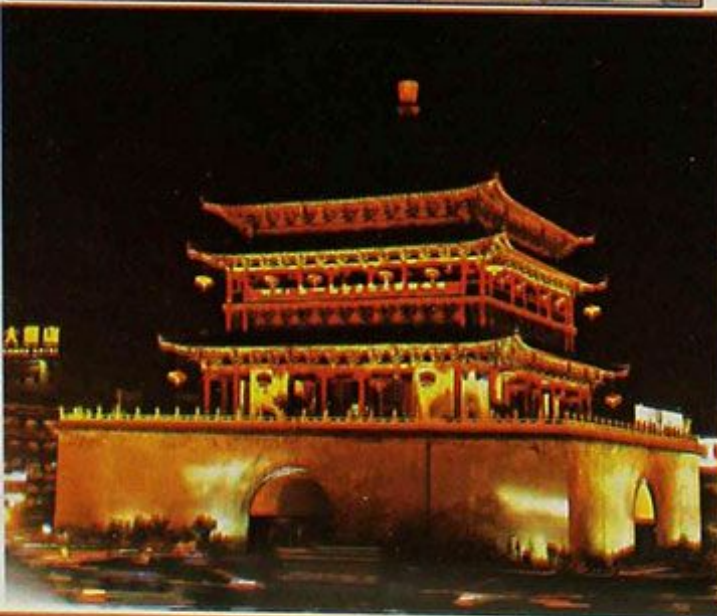
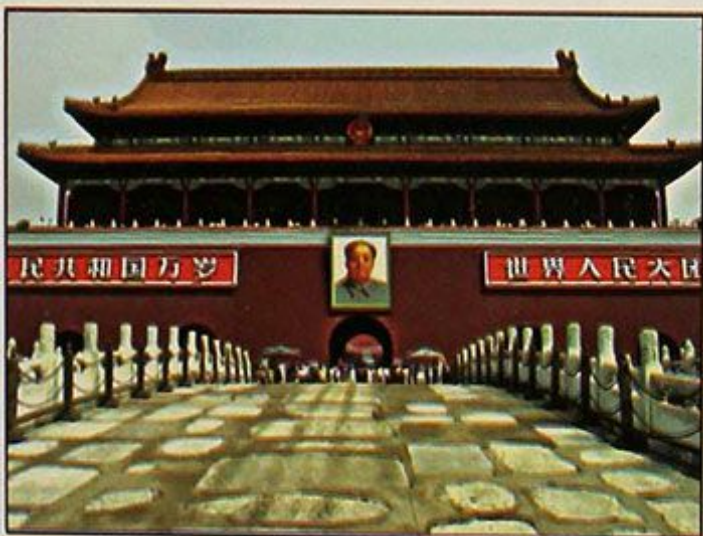
شهر ممنوعه

شهر (قصر) ممنوعه شهری قدیمی در منطقه پکن، پایتخت کشور چین است و یکی از مهمترین دیدنی‌های تاریخی این کشور بشمار می‌آید. شهر ممنوعه به روایتی وسیع‌ترین و کامل‌ترین مجموعه معماری چوبی در جهان بشمار می‌رود.

احداث شهر ممنوعه در سال ۱۴۰۶ میلادی با دستور «جودی» دومین امپراتور سلسله مینگ آغاز گردید و ظرف ۱۴ سال ساخته شد. تا سال ۱۹۱۱ میلادی و نابودی سلسله چینگ (قریب ۵۰۰ سال) جمعا ۲۴ امپراتور در این شهر ممنوعه اقامت کرده و بر چین فرمان رانده اند. از سال ۱۹۲۴ بازدید از این مجموعه به عنوان کاخ موزه برای عموم آزاد گردید و ممنوعه بودن آن پایان پذیرفت.

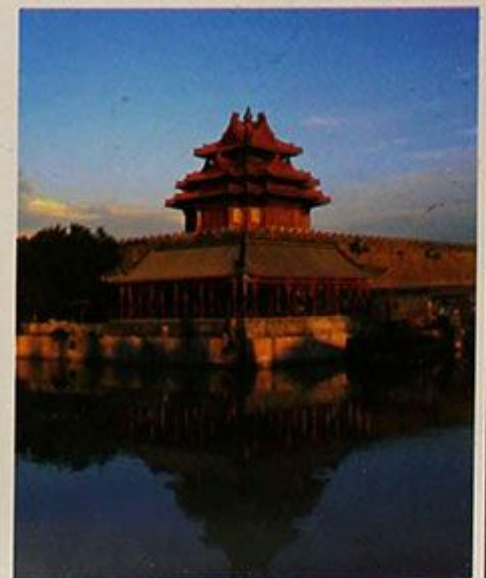
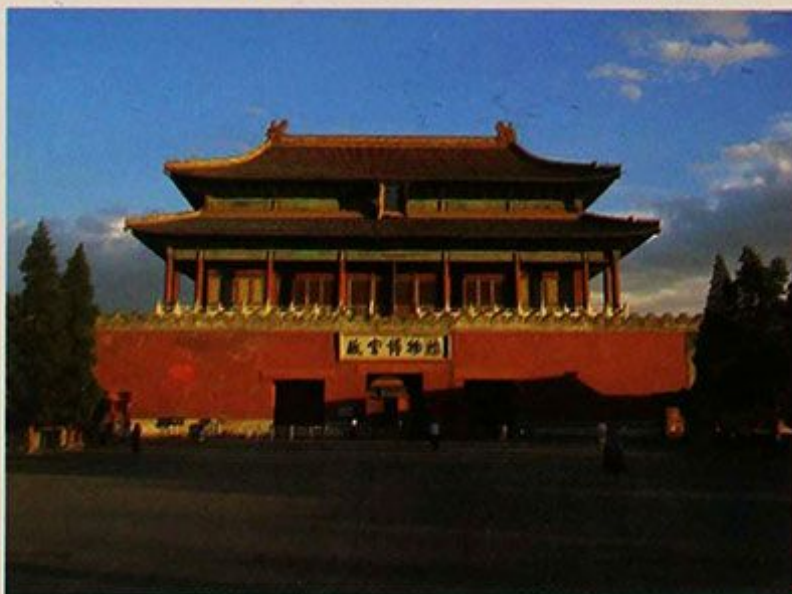
این شهر عجیب با فرمی مستطیل شکل مساحتی حدود ۷۲ هکتار را در برمی گیرد. ابعاد آن ۹۶۱ متر طول در امتداد شمال به جنوب و ۷۵۳ متر عرض در امتداد شرق به غرب است. دیواری با ارتفاع ۱۰ متر و خندقی با عرض ۵۲ متر دورتا دور مجموعه را فراگرفته است. دیوار در هر ضلع خود یک دروازه را جای داده است. بر روی ضلع جنوبی «دروازه نیمروز» (Meridian Gate) و بر روی ضلع شمالی «دروازه نیروی ایزدی» (Gate of Divine Might) قرار دارد. دیوارها ضخیم هستند و طوری طراحی شده اند که در برابر آتش توپخانه آن زمان مقاومت کنند. شهر ممنوعه کاملاً طبق نظام تشریفاتی سلسله های فئودالی و اصول طبقاتی ساخته شده است. طرح کلی، وسعت، شیوه معماری، رنگ و تزیینات همه نمایانگر امتیاز خاندان سلطنتی و سلسله مراتب اشرافی است. سه قصر این مجموعه یعنی قصر تای حه، قصر جون حه و قصر بایو حه که توجه را بیشتر جلب می کنند، محل اعمال قدرت امپراتوری امپراتوران و برپایی مراسم پرشکوه بوده است. قصر تای حه، مرکز تمام شهر ممنوعه و تخت سلطنتی طلایی رنگ امپراتور در این قصر دیده می شود. این قصر دارای مجلل ترین معماری در شهر ممنوعه است. این قصر در شمال میدان بر سکوی مرمری سفید رنگی به مساحت ۳۰ هزار متر مربع و بلندای ۸ متر ساخته شده است. ارتفاع آن ۴۰ متر است که به لحاظ ارتفاع، بلندترین بنای شهر ممنوعه است. در فرهنگ چین، اژدها نماینده قدرت امپراتوری است و امپراتور «پسر آسمانی» واژدهای حقیقی نامیده می شود. درون قصر تای حه در بالا و پایین با حدود ۱۳ هزار شکل اژدها تزیین شده است. تعداد قصرها و اتاقها در شهر ممنوعه بسیار زیاد است. می گویند جمعاً ۹۹۹۹/۵ اتاق در آن وجود دارد. به اعتقاد پیشینیان چینی، اقامتگاه امپراتوران آسمانی دارای ۱۰ هزار اتاق است و امپراتورانی که پسر امپراتور آسمانی دانسته می شدند باید خویشتن دار بوده و نمی بایست از شمار اتاقهای امپراتور آسمانی تجاوز می کردند. از این رو شمار اتاقهای شهر ممنوعه نیم اتاق کمتر از شمار اتاقهای کاخ آسمانی است. (ظاهراً آن نیم اتاق تنها یک راه پله را در برمی گیرد.)

معماری مجموعه شهر ممنوعه تبلور نگرش و درایت مردم چین است. این مجموعه سرشار از اندیشه‌های عجیب و غریب است. مثلا سکوی سفید رنگ قصر تای حه، این قصر را پر جلال تر کرده و در ضمن از نفوذ رطوبت به قصر جلوگیری می‌کند. برای زهکشی این سکو که در سه اشکوب است، از بیش از یک هزار مجسمه سر اژدها استفاده شده و هنگام بارش باران آب زهکشی شده از دهان اژدهایان فوران می‌کند که چون ابنیه مجموعه شهر ممنوعه چوبی است، این کار ظاهرا در پیشگیری از آتش سوزی موثر بوده است. در میان حیاط این شهر جمعا ۳۰۸ ظرف مسی بزرگ برای ذخیره آب دیده می‌شود که در طول تمام سال برای پیشگیری از آتش سوزی بکار می‌رفته. در زمستان زیر این ظرف‌ها آتش روشن می‌کردند تا آب داخل آن یخ نیندد. طبق یادداشت‌های تاریخی، در سلسله مینگ ۱۰۰ هزار صنعتگر و یک میلیون کارگر در ساخت این مجموعه عظیم باستانی شرکت داشته‌اند. مصالح ساختمانی مصرفی از سراسر کشور حتی استان یونن در فاصله چند هزار کیلومتری تهیه شده است. اشیاء و کشفیات گرانمایه‌ای در شهر ممنوعه شده و شمار آن جمعا به یک میلیون می‌رسد و یک ششم شمار کل کشفیات چین را شامل می‌شود.

ارتش سفالی

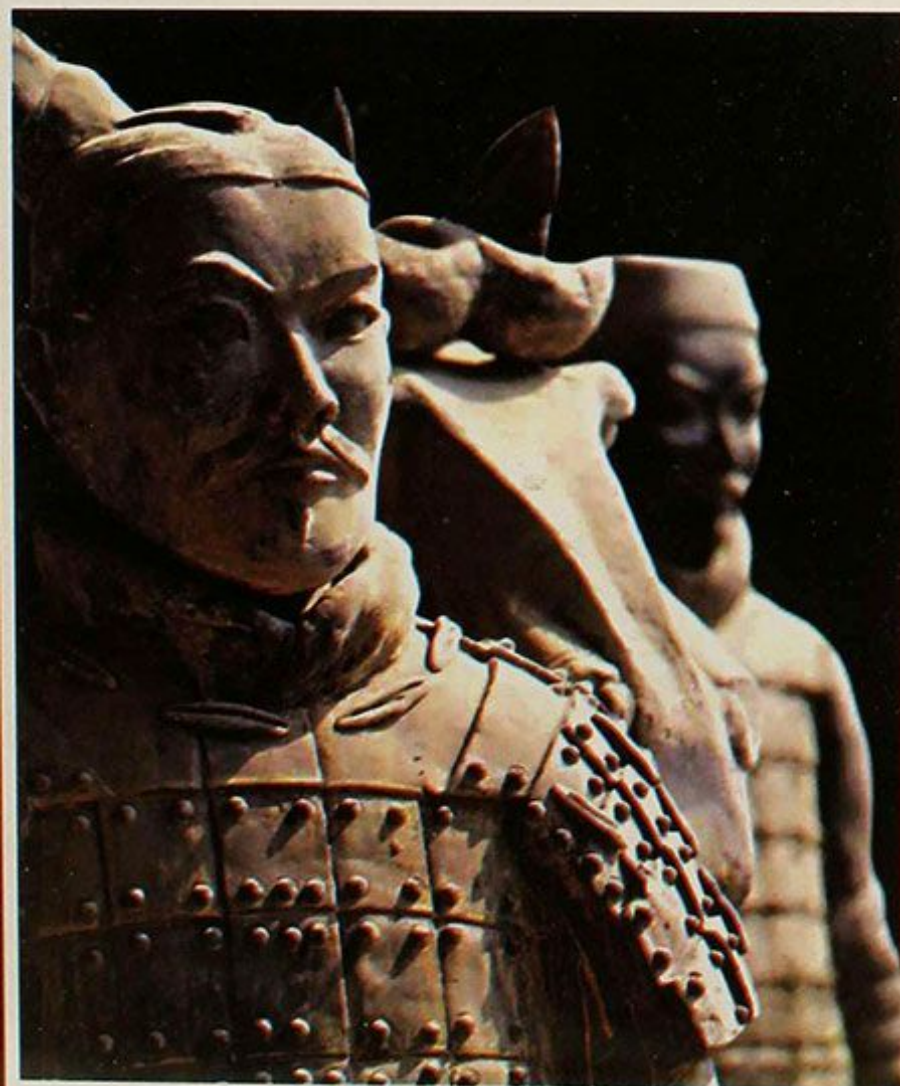
ارتش سفالی نخستین امپراتور سلسله کین، از ۸۰۹۹ سرباز که هر یک قد و هیکل و چهره متفاوتی دارند تشکیل شده است. این سربازان سفالی بر اساس الگوی سربازان منتخب ارتش آن زمان چین که از جمله جنگجوترین سربازان کل تاریخ چین بوده‌اند، ساخته شده‌اند. این مجسمه‌ها در حالات و با ساز و برگ گوناگونی ساخته شده‌اند که از جمله آنها می‌توان به سربازان پیاده نظام که حالت ایستاده دارند، کمانداران که در حالت زانورده ساخته شده‌اند و نیز ارابه‌رانانی که ارابه‌های متصل به چندین اسب را می‌رانند اشاره کرد. نکته جالب توجه این که چهره هر یک از این ۸ هزار سرباز شکل و حالت و حتی مدل موی منحصر به فردی دارد. سه‌بخش مختلف این ارتش سفالی در سه گودال مختلف کشف شده‌اند: گودال اول که مشهورترین و بزرگترین گودال نیز هست، سربازان پیاده‌نظام را در خود جای داده است. گودال دوم به سربازان سواره‌نظام تعلق دارد و گودال سوم نیز به افسران و درجه‌داران تعلق دارد.

«کین شی هوانگ دی» از آن جا دستور ساخت و دفن مجسمه‌های سفالی را صادر کرد که باور داشت این ارتش پس از مرگ از او محافظت خواهد کرد. جنگجویان سفالی با آرایش جنگی در یک ونیم کیلومتری مقبره امپراتور و رو به سرزمین‌های دشمن دفن شده‌اند، به طوری که بین دشمن و مقبره امپراتور قرار بگیرند.

اما این جنگجویان سفالی کمتر از ۵۰ سال پس از مرگ امپراتور و در جریان شورش دهقانان چینی دچار آتش‌سوزی و آسیب‌های جدی شدند. بر اساس طراحی اولیه، سقفی چوبی بر فراز سر این سربازان ساخته شده بود، اما بر اثر آتش‌سوزی این سقف چوبی روی سربازها سقوط کرد و موجب تخریب بسیاری از آنها شد. آتش همچنین موجب از بین رفتن رنگ سطح مجسمه‌ها شد که به آنها حالتی واقعی‌تر می‌داد. البته گودال افسران و درجه‌داران از شر آتش در امان ماند و امروزه هنوز بقایای رنگ را روی بعضی از مجسمه‌های این گودال می‌توان مشاهده کرد.

ارتش سفالی کین در ماه مارس سال ۱۹۷۴ و در جریان حفر چاهی که سه کشاورز محلی برای آبیاری مزارع خود قصد حفرش را داشتند، کشف شد. اما حفاری کارشناسی باستانشناسان در محل مدت کوتاهی پس از کشف مجسمه‌ها آغاز شد. در آن زمان بسیاری از مجسمه‌ها به طرز بدی آسیب دیده بودند. باستانشناسان از آن زمان تاکنون موفق به ترمیم بسیاری از مجسمه‌ها شدند و هنوز نیز گروهی باستانشناس در حال تلاش برای چسباندن قطعات مجسمه‌های خرد شده به یکدیگر و احیای شکل اصلی مجسمه‌ها هستند. تخمین زده می‌شود تکمیل پروژه مرمت مجسمه‌ها، تا حدود ۵۰ سال دیگر به طول انجامد. تا به حال حدود سه تا چهار گودال که هر یک ۴ تا ۸ متر عمق دارند مورد حفاری باستانشناسان قرار گرفته است و در این محل موزه‌ای نیز با نام موزه ارتش سفالی نخستین امپراتور «کین» تأسیس شده است.

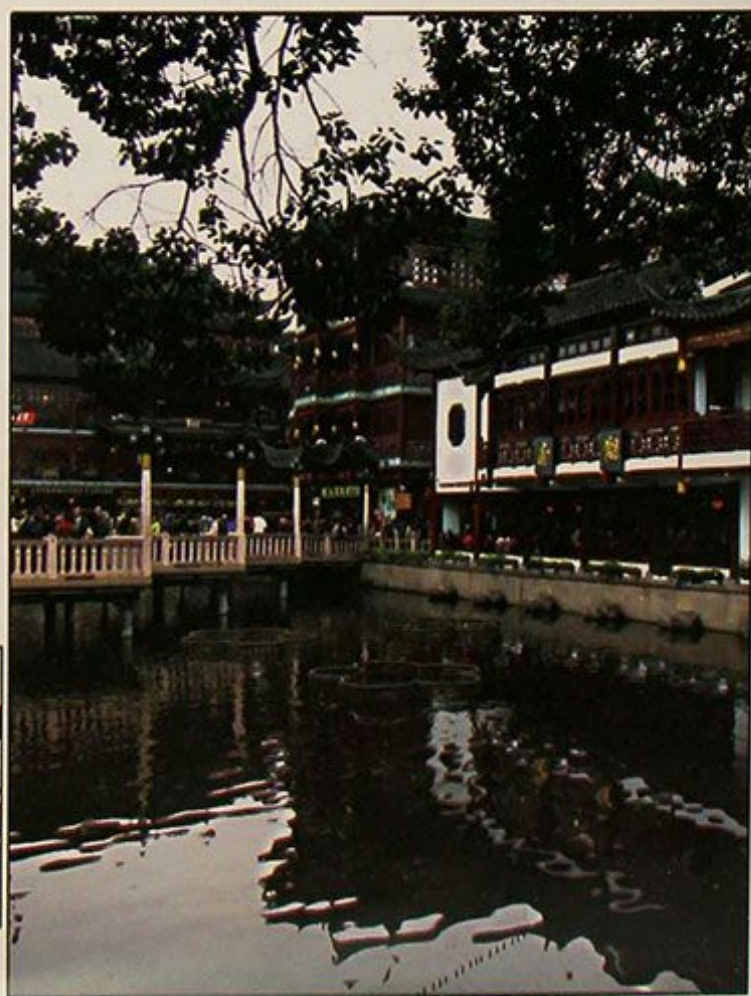
معماری چین

معماری چین نیز همانند سایر هنرهای آن از گستردگی و تنوع فراوان برخوردار است، هر چند آثار معماری آنان گاه به علت استفاده از مصالح کم دوام از بین رفته‌اند، ولیکن آنچه از این آثار باقیمانده، گویای این حقیقت است که آثار چین در حد معماریهای مصر و بین‌النهرین و ایران باستان است. به طور کلی معماری چین شامل معابد کنفوسیوسی، لائوتسه، بودایی، پاگودا، قصر، دیوار بزرگ چین، خانه و دیرها، آرامگاهها و معابد صخره‌ای (غارها) است.

خانه چینی

اولین سکونت‌گاه‌های چینی گودال‌هایی هستند که به صورت دایره ساخته شده‌اند و روی آن را با شاخ و برگ درختان پوشانده‌اند. از نظر تزئینی نمونه‌های خانه گلی دوره هان کاملاً شبیه سبک‌های موجود در چین است. مدخل اصلی در داخل توسط «مانع ارواح» (دیواری در مقابل ورودی) حفاظت می‌شود، به طوری که حیاط از داخل خانه از نظر پنهان است. بر اساس عقاید چینی، شیاطین و ارواح پلید در خط مستقیم حرکت می‌کردند و این دیوارها در مقابل مدخل مانع ورود آنها به داخل خانه می‌شدند.

ساختمان معماری خانه امروز چین دقیقاً به نمونه اولیه خویش در هزار سال پیش شباهت دارد. اجزای ضروری این ساختمان‌ها عبارتند از: یک تالار چهارگوشه زیر یک بام نوک تیز با قرنیزهای برآمده، بر روی یک شبکه نگاهدارنده و ستون‌های چوبی، که دیوارها هیچ نقشی در نگهداری از سقف ندارند بلکه در حکم پرده‌ها و تیغه‌های جدا کننده می‌باشند. معماری چین در چهارچوب این فرمول محدود، توجهش را بر نمای ساختمان متمرکز می‌کند. کارایی ساختمان غالباً تابع تزئینات آن بود. جالب توجه است که در طی چند قرن جهت همه ساختمان‌ها شمالی - جنوبی بوده است. در معابد یا منازل چینی بام بسیار اهمیت دارد، جنس آن از آجر و کاشی است و اگر بر سریرهای سلطنتی سایه افکند زرد و گرنه سبز، ارغوانی، سرخ یا آبی است.

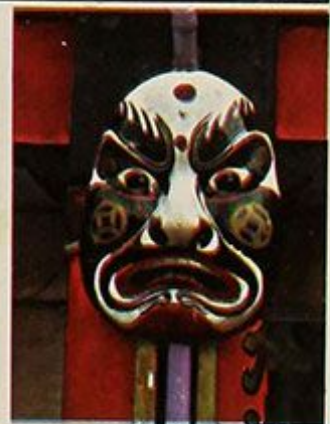
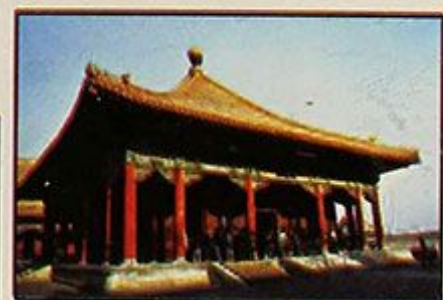
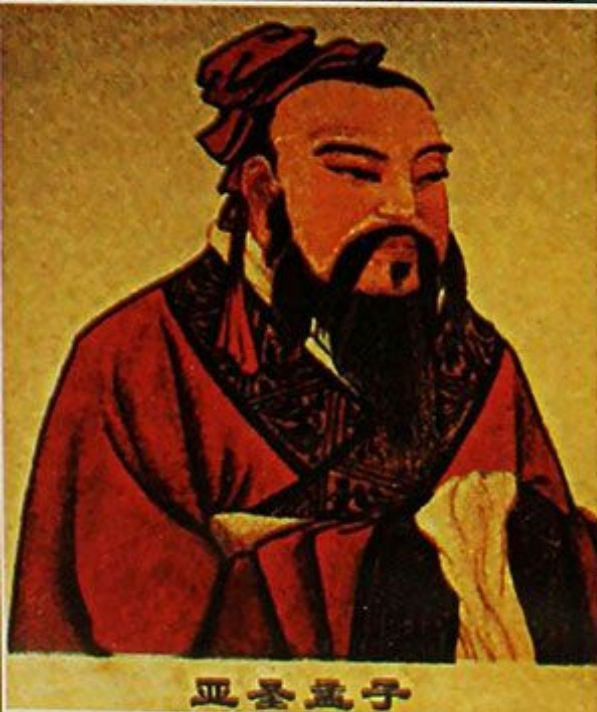
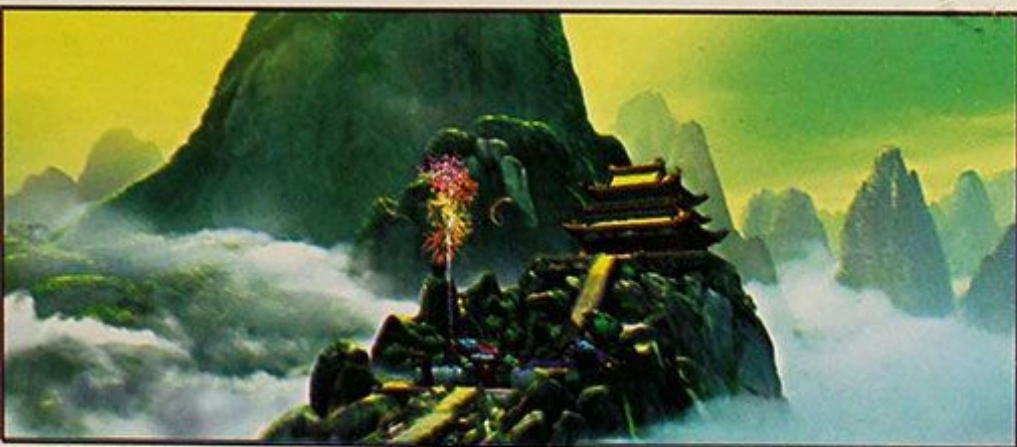
معابد چینی

در معماری هر کشوری پرستشگاه‌ها از اهمیت و جایگاه خاصی برخوردارند. مجموعه معابد به جای مانده در کشور چین با توجه به تعدد و تنوع ادیان مورد قبول در آن بسیار متنوع می‌باشند. که این معابد عبارتند از:

۱ - معابد بودایی: به این معابد راه‌های طبیعی بسیار زیادی منتهی می‌شود، که معمولا بر سرازیرهای پیچ در پیچ کشیده شده و با دروازه‌های آراسته‌ای بنام «پای‌لوش» مشخص گردیده است. برای رهانیدن شیطان در برخی مدخل‌ها، پیکره‌های کراحت انگیزی گذاشته شده است. رواج آئین بودایی ظاهرا تغییر مهمی در طرح معابد چینی بوجود نیاورد، چون معابد تائویی و بودایی را از روی یک نقشه می‌ساختند که در واقع همان نقشه خانه چینیان بود و آن را برای مقاصد مذهبی آماده می‌کردند. ترتیب حیاط سازی، با تالارهای مجاور، شبیه خانه‌های مسکونی بود. تالارهای واقع در حیاط‌های جلو اختصاص به پرستش خدایان یا بودا داشت، در صورتی که نقاط مسکونی در پشت معبد محل اقامت راهبان بود.

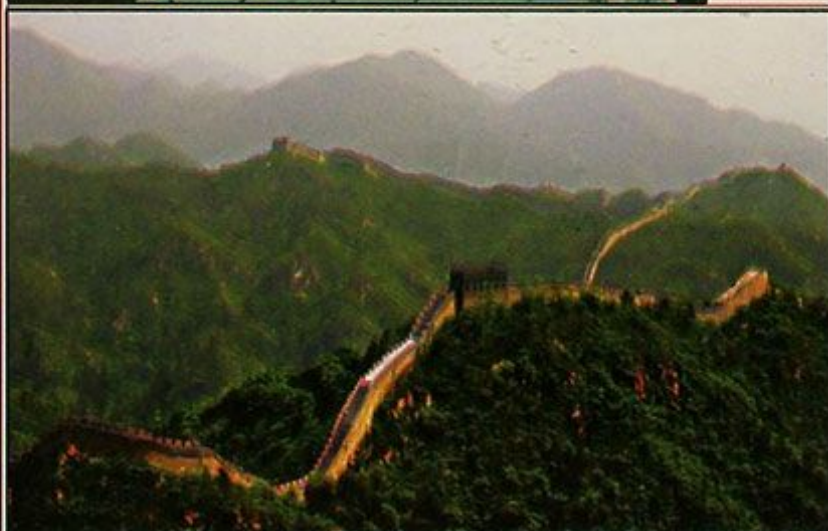
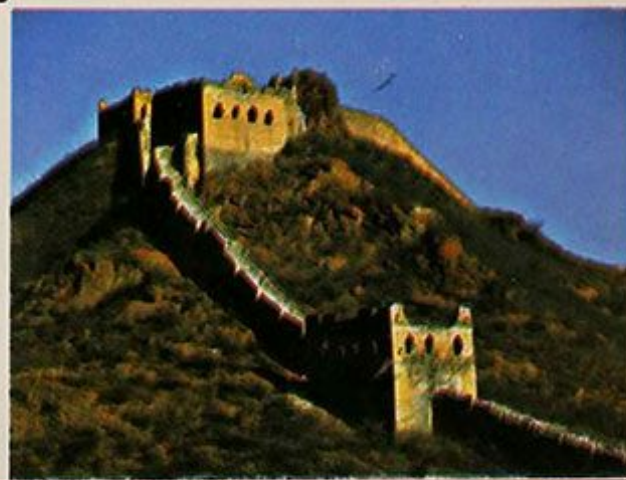
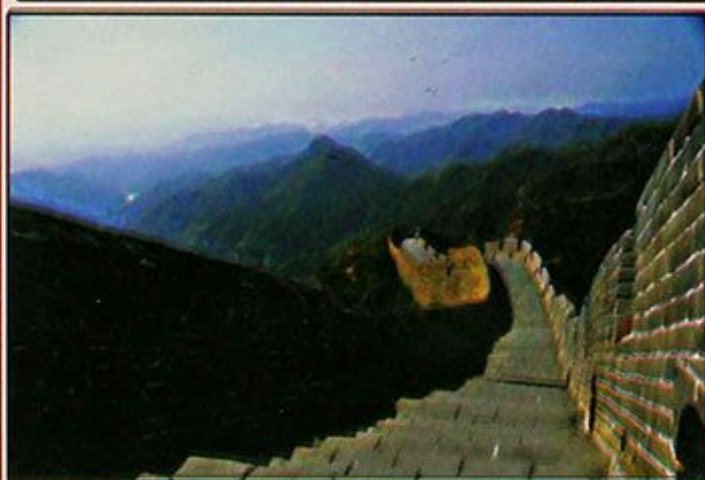
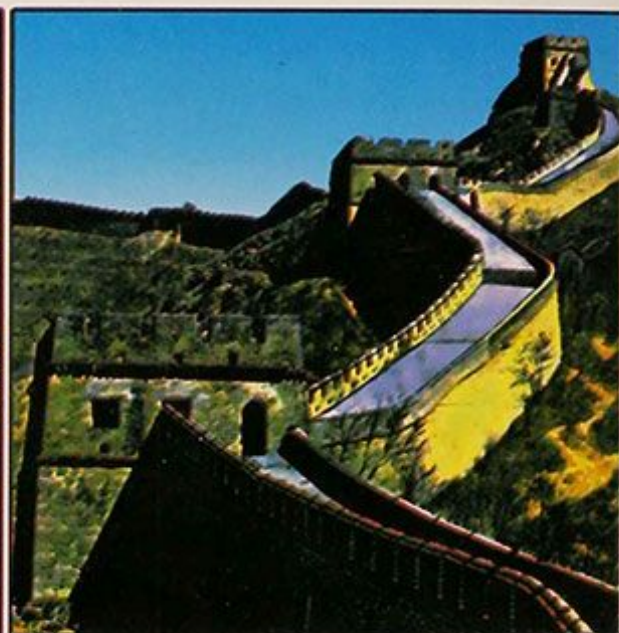
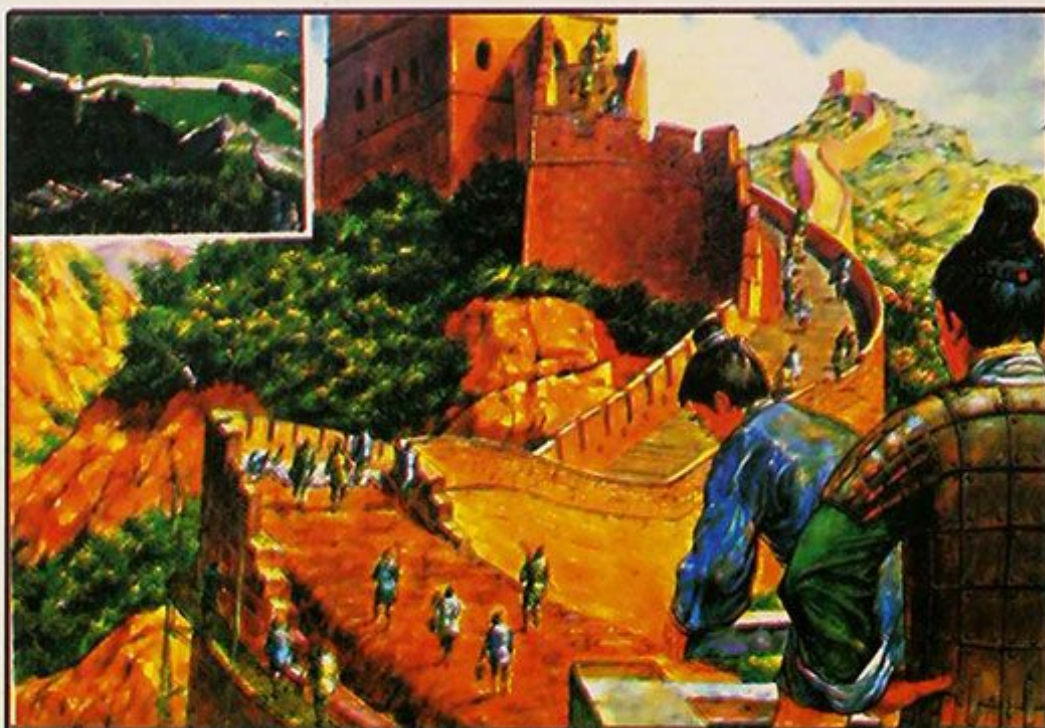
عمده مصالح معابد بودایی چوب و سنگ است. سقف شیروانی است و از پوشش سفالی یا چوبی ساخته شده است. در بیشتر معابد روی سقف بنایی به شکل کشتی قرار دارد که از نظر هنر بودایی سمبلیک است و به طور کلی سقف این بناها دارای تزئینات پرکاری است. در معبد، رنگ مسلط بر مجموعه بنا رنگ قرمز است.

۲ - معابد کنفوسیوسی: دلاویزترین معابد چینی آنهایی است که در پکن به دین ملی و رسمی آن کشور اختصاص داده شده است. معبد کنفوسیوس دارای طاق‌های باشکوهی است که با ظرافت بسیار کنده کاری شده، ولی خود معبد بیشتر نمودار حالت فلسفی دارد تا هنری. به طور کلی ستون‌های معابد، چوبی و سنگی است و غالبا به صورت ستون پیکره‌ای از اژدها و سیمرغ که در روبروی مدخل معبد قرار داده شده است.

دیوار چین

مهمترین آثار چینی‌ها دیوار چین است که تا به امروز پا برجاست. این دیوار از شمال شرق چین به سمت شمال غرب امتداد دارد که طول آن ۶۴۰۰ کیلومتر و ارتفاع دیوار ۷ الی ۵/۷ متر است، عرض دیوار هم حدوداً ۵/۷ متر است، به فاصله هر چند متر برج‌های دیده بانی در دیوار بزرگ تعبیه گردیده است. دیوار دارای چهار دروازه بزرگ است، مصالح این دیوار از آجر و سنگ است، سازنده این دیوار «شی هوانگ دی» خاقان «بنیانگذار سلسله چین» بود. این دیوار جهت حفاظت چین از هجوم اقوام بیابانگرد زرد پوست به نام «هون‌ها» بوده است. این دیوار از قرن ۴ ق.م به صورت دیوارهای بریده از چینه و گل وجود داشته است ولی در زمان امپراطوری شی هوانگ دی، این دیوارهای مجزا به یکدیگر متصل شد و از مصالح سنگ و آجر در آن استفاده کرد.

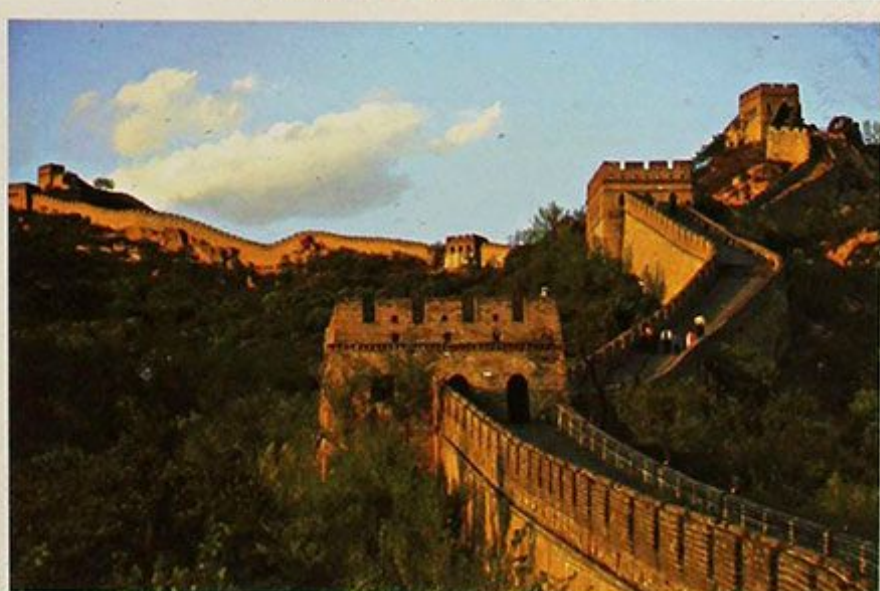
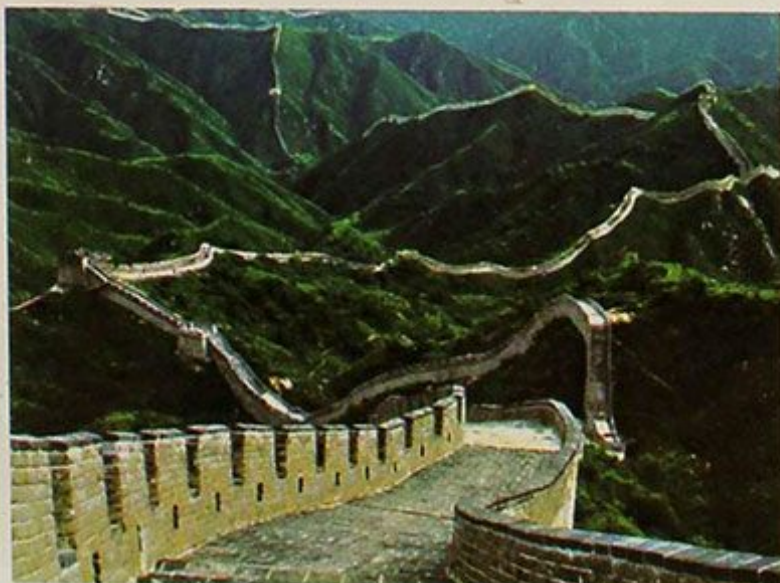
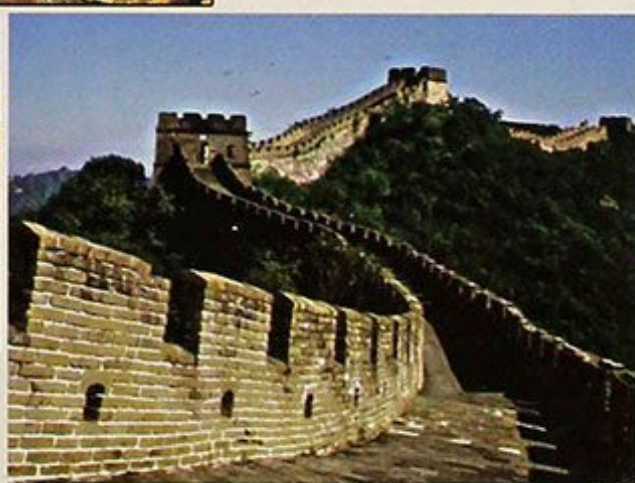
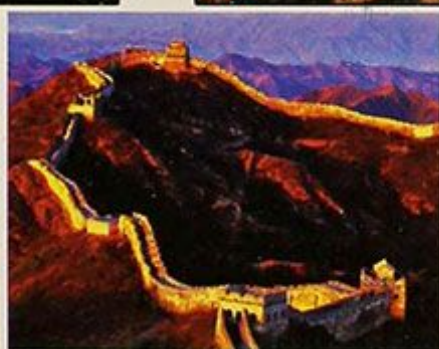
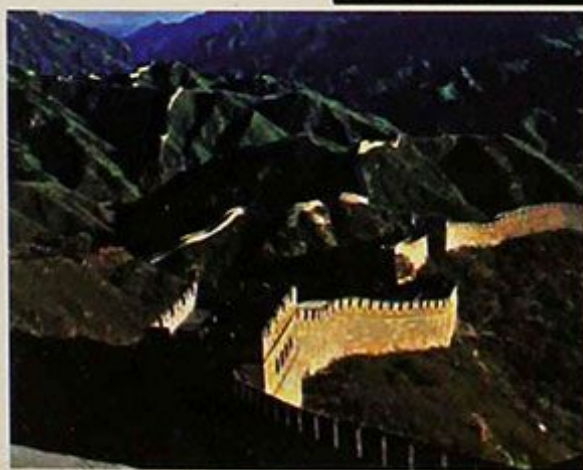
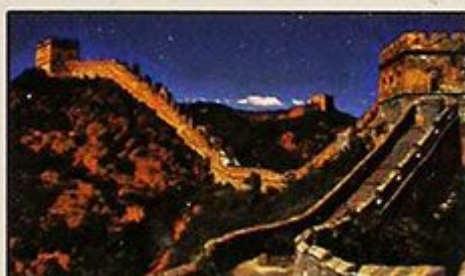

دیوار بزرگ چین با تلفظ «چانگ چنگبه» طول ۶۷۰۰ کیلومتر از میان صحراها، چمنزارها، کوهها و فلاتها، از غرب تا شرق کشور چین عبور کرده است.

این دیوار در حدود ۲۷۰۰ سال پیش ساخته شده است که هم اکنون بخش‌هایی از آن در حال ویرانی است یا به کلی ناپدید شده است. دیوار چین تنها ساخته بشر است که اگر از جو زمین خارج شویم، می‌توانیم آنرا ببینیم.

نحوه ساخته شدن این دیوار بسیار جالب است. در ساختن این دیوار، از مصالح و نیروهای انسانی بی‌شماری از جمله سربازان، زندانیان و مردم بومی استفاده شده است. اما یکی از نکات جالب توجه که در ساخت این دیوار وجود دارد، استفاده از آرد برنج در ساختار آجرهای آن است. به این شکل که معماران و طراحان دیوار چین برای آنکه به آجرهای دیوار استحکام بیشتری ببخشند، به ترکیبات سازنده آن، آرد برنج نیز افزودند تا دوام و قدرت دیوار را افزایش دهند.

زیباترین و درعین حال غم‌انگیزترین افسانه‌ای که در این باره نقل شده است، درباره فروریختن بخشی از دیوار بر روی تعدادی از کارگران و کشته شدن آنها است، که همسریکی از آنان به نام «مگ چیانگو» پس از کشته شدن شوهرش در حین ساخت این دیوار، در غم او بسیار گریست و پس از آن سرگذشت غم‌انگیزی پیدا کرد. این داستان در کتاب‌ها و ترانه‌های عامیانه و اپراهای قدیمی نقل شده است و در میان مردم چین، بسیار مشهور است.

پاگودا

از آثار برجسته و شاخص هنر معماری خاور دور بویژه چین، «پاگودا» است. این بناهای چتری شکل. چند طبقه‌اند که تعداد طبقات آنها فرد است چون عدد زوج در نزد چینی‌ها نحس است. پاگودا از درون دارای پله‌های مارپیچی و گردان است. هر چتر به ایوان گردی ختم می‌شود که ماموران حکومتی در این ایوان‌ها، مسائل مملکتی را مورد بررسی قرار می‌دادند، دومین کارکرد این بناها جهت دعا و نیایش بوده و سوم پیشگویان چین در آن بخش طالع بینی می‌کردند و از طرفی جهت وزش باد را مشخص می‌نمود.

پاگودا نوعی از ساختمان سازی و معماری بودایی است که به نماد کشور چین تبدیل شده است، این بناها که بیشتر در روستاها برافراشته شده‌اند و جزء طبیعی آن نقاط به نظر می‌رسند و از «استوپای» هندی تقلید شده‌اند، با این تفاوت که چینی‌ها به جای نقشه گرد، نقشه چهار، شش یا هشت ضلعی را ترجیح می‌دادند و طبقات را تا ارتفاع حداکثر ۹۰ متر روی یکدیگر می‌انباشتند.

معبد آسمانی

معبد آسمانی بزرگ‌ترین و کامل‌ترین بنا و قربانگاه باستانی در چین به حساب می‌آید. پادشاهان سلسله‌های مینگ و چینگ هر سال در این معبد مراسم پرشکوهی برای آسمان و برکت محصولات فراوان بر پا کرده‌اند. شاه در چین فرزند آسمان نامیده می‌شده و با این هویت کشور را حکمرمایی می‌کرده است. لذا برگزاری مراسم قربانی آسمان اختیار خاص شاه بوده است.

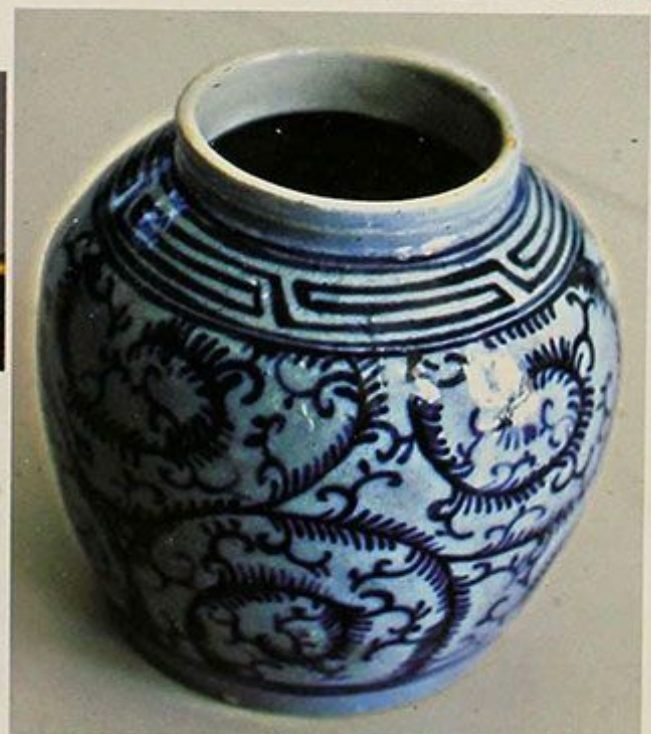
معبد آسمانی در جنوب شهر ممنوعه قرار دارد و مساحت آن ۴ برابر شهر ممنوعه است جنوبی‌ترین دیوار معبد آسمانی چهار گوشه، نشانه زمین و شمال‌ترین ضلع دیوار نیم دایره نشانه آسمان است. این طراحی از ایده باستانی چین درباره آسمان گرد و زمین چهار گوشه سر چشمه گرفته است. معبد آسمانی به معبد داخلی و خارجی تقسیم می‌شود و دو دیوار گرد دورتا دور آن را فرا گرفته است. ساختمان‌های اصلی در یک خط از جنوب تا شمال معبد داخلی آرایش یافته‌است که شامل «یوان چیو» «خوان چون یو» و سالن «چی نیان» می‌باشد. «یوانچیو» یک سکوی سنگی دارای سه طبقه است. قطعات سنگ‌های پله‌ای و نرده‌ها، همگی با عدد ۹ در ۹ نصب شده است. زیرا عدد ۹ نماد آسمان‌ها می‌باشد. سکوی «یوان چیو» محل اصلی برای نیایش آسمانی است.

نفوذ فرهنگ ایرانی در چین

به نوشته «کرونیکل» رویدادهای تاریخی، بسط فرهنگ ایرانی در چین سبب شده بود که تا اکتبر سال ۵۰ پیش از میلاد (مهرماه ۲۰۵۹ سال پیش) تقریباً در همه چین واژه ایرانی «ساتراپ» (نگهبان و پاسدار شهرستان و ایالت) را برای سران ایالت‌ها بکار برند. مناسبات دیپلماتیک ایران و چین (داشتن سفیر دائم و مستقر در پایتخت) که در پامیر (تاجیکستان امروز) و مناطق شمالی آن با ایران همسایه بود از سال ۲۱۳ پیش از میلاد (دو هزار و ۲۲۲ سال پیش - زمان پادشاهی تیرداد یکم) برقرار شده بود. شمار اعضای سفارت ایران در چین در سال ۵۱۶ میلادی (زمان سلطنت «وودی» در چین و قباد ساسانی در ایران) ۹۰ تن از جمله یک موبد (روحانی زرتشتی) بود و سفارتخانه ایران در چین، گارد ایرانی داشت. آئین مانوی نیز از اواسط دوران ساسانیان در غرب چین وسیعاً رواج یافته و در دوران اشکانیان و ساسانیان، حجم مبادلات بازرگانی دو کشور همسایه چشمگیر بود. به دلیل همین دوستی بود که پیروز (فیروز) پسر یزدگرد سوم برای گرفتن کمک نظامی به چین رفته بود و متعاقب سقوط دولت ساسانی، هزاران ایرانی از طبقه اول جامعه به چین مهاجرت کردند و چند برابر این عده، به هندوستان.

می‌دانیم که واژه «چین» را ایرانیان از نام دودمان پادشاهان «کین = شین» حاکمان آن کشور در عهد قدیم ساختند و این واژه از ایران به اروپا انتقال یافت و جهانی شده است. حال آن که چینی‌ها کشورشان را با واژه دیگری (ژوانگهو) خطاب می‌کنند.

چین در یک نگاه

چین «China» نام رسمی جمهوری خلق چین

نام محلی: ژوانگهو (Zhonghua)

اسامی دیگر: امپرتوری آلمانی، چین سرخ، چین کمونیست

پایتخت: پکن

تاریخ استقلال: دارای قدمت تاریخی

روز ملی: اول ماه اکتبر سالروز تاسیس جمهوری خلق چین (۱۹۴۹)

نوع حکومت: جمهوری تک حزبی خلق با یک مجلس قانون گذاری، از سال ۱۹۴۹

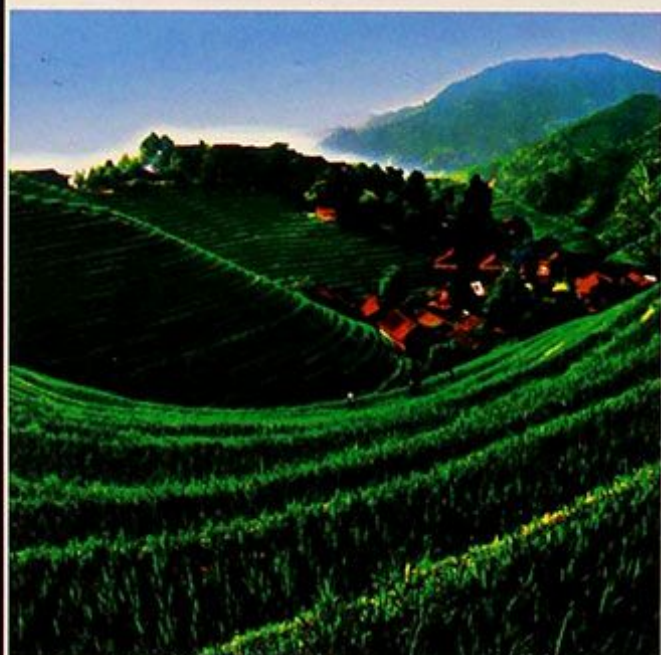
رئیس حکومت: رئیس جمهور

رئیس دولت: نخست وزیر

مساحت: نه میلیون پانصد و هفتاد و دوهزار و نهصد کیلومتر مربع

واحد پول: رنمینی، یوآن

سرزمین چین پرجمعیت‌ترین کشور جهان محسوب می‌شود، پهنه وسیعی از آسیای مرکزی و خاوری را در بر گرفته است. این کشور عظیم از شمال به مغولستان، از شمال خاوری به کشور روسیه، از خاور به کشور کره شمالی، دریای زرد و چین شرقی، از جنوب به دریای چین جنوبی، کشور ویتنام، لائوس، میانمار (برمه)، هند، بوتان و نپال، از غرب به کشورهای هند، پاکستان، افغانستان، تاجیکستان، قرقیزستان متصل می‌باشد. قرن‌ها است که تمدن چین دارای شهرت خاص و عام است.

چین
امروز

